

čtvrtek 10.11.2005

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovni zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 premeštanjima sam čuo posle rata, iz novina.

2 P: U redu. Niste baš to juče rekli. Evo, sada ću proveriti šta ste
3 rekli, ako mogu to sad na brzinu da pronađem.

4 No, idemo dalje. Vi ste za to saznali iz novina. Da li tako svedočite?

5 O: Da.

6 P: A šta ste saznali iz novina, tada?

7 O: Pa, saznao sam da se radi o nekim telima koji su iz neke hladnjače
8 izvadeni /sic/ iz Dunava i posle negde sahranjivani, a tek nakon tih sahrana
9 bili su čak premeštani, i tako dalje.

10 P: Zar se niste raspitivali u vezi sa tim?

11 O: Ja nisam imao razloga da se raspitam u vezi toga. To se nije ticalo
12 vojske i nisam imao razloga.

13 P: A komisija, rad komisije? Zar se komisija nije pozabavila tim
14 premeštanjem tela?

15 O: Ja sam Vama rekao da komisija nije se sa tim problemima bavila.

16 Komisija je imala sasvim -

17 P: A zašto nije?

18 O: Zato što ima druge zadatke.

19 P: Vidite, Vi ste bili na veoma visokom položaju. Bavili ste se Kosovom
20 /Kosovë/, odlazili ste na Kosovo, i onda se pojavila ta neverovatna tvrdnja o
21 tome da su tela premeštana i nije postojao nikakav interes, ni kod koga, da
22 sazna šta se desilo?

23 P: Ja nisam se bavio samo Kosovom. Ja sam se bavio celom problematikom

24

25

26

27

28

29

30

1 bezbednosti vojske na celoj teritoriji Jugoslavije, a ovaj slučaj je posle rata
2 koji se dešavalo, to je bilo više u nadležnosti Ministarstva unutrašnjih
3 poslova, a ne vojske.

4 P: Mi smo čuli puno svedočenja u vezi sa tim. Evo, izneću Vam samo jedan
5 mali detalj. Ako niste čuli za to, Vaš ratni kolega Rade Marković - ustvari, da
6 li možemo da kažemo za njega da je bio Vaš ratni kolega?

7 O: Ne znam pod kojom... kako se Vi podrazumevate pod "ratnim kolegom". Mi
8 smo bili u ratu, on je radio svoj posao, radio je u MUP-u, a ja radio u vojsci. A
9 zajedno smo se /nerazgovetno/.

10 P: Da li ste se nalazili na sastancima? Da li ste zajedno odlazili na
11 neke sastanke?

12 O: Da, nalazili smo se, evo...

13 P: Da.

14 O: ...prošli put izneo da smo bili na jednom sastanku i kod gospodina
15 Miloševića.

16 P: Upravo tako. On je potpisao izjavu pred Sudom, i sudije će odlučiti o
17 istinitosti. On naravno to negira, no on je dao izjavu o tome kako je održan
18 sastanak sa ovim optuženim u martu 1999. godine i kako su tada pravljeni planovi
19 da se tela premeste na drugo mesto kako Haški sud ne bi otkrio postojanje tih
20 tela. Da li ste Vi znali za to?

21 Imače, samo da podsetim Veće, radi se o dokaznom predmetu 283.

22 O: Ja ne znam šta je Rade Marković izjas... izjavio pred Sudom i pred

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Vama. Međutim, na tom sastanku i ni na jednom sastanku gde sam ja bio prisutan,
2 a bio je i on prisutan, o tome nije bilo reči.

3 P: Od tada, nekih 800 tela je pronađeno u masovnim grobnicama u Srbiji,
4 a neke od tih grobnica su se nalazile u blizini vojnih objekata i Batajnica. S
5 obzirom na Vaše vojno iskustvo, da li Vi prihvivate da iskopavanje, premeštanje
6 i ponovno zakopavanje makar jednog tela je ozbiljan posao, a da bi se to uradilo
7 sa 800 tela, da se radi o jednom ogromnom poslu. Da li prihvivate to?

8 O: Ako je to urađeno, onda verovatno da ste u pravu.

9 P: I, to se moralo uraditi pre nego što stignu predstavnici međunarodne
10 zajednice. Dakle, to je urađeno pre juna, budući da imamo datume u vezi onog
11 kamiona u Dunavu i imamo i druge stvari. Dakle, da bi se tako nešto izvelo na
12 teritoriji Kosova, to bi moralo da znači da vozila koja se kreću sa Kosova, sa
13 tim telima, imaju slobodan prolaz, zar ne?

14 O: Ja ne znam kad je to urađeno, ne znam za taj datum, a vozila, ako
15 mislite da je konvoj, nemam pojma da li je to konvoj, šta je urađeno. A i
16 teritorija je... i u toku rata, nadzor nad teritorijom je imala... imao je MUP, a ne
17 vojska.

18 P: Hteo bih da nam pomognete još malo u vezi sa ovim. Nekoliko svedoka
19 Odbrane, jedan ili dva, su otprilike sugerisali da su predstavnici međunarodne
20 zajednice premestili tela ili da su to uradili kosovski Albanci. Recite nam, to
21 je potpuna besmislica, reći da su kosovski Albanci iskopali 800 tela svojih
22 kosovskih Albanaca - dakle, i to većina tela je imala ispaljene metke u glavu -
23 i da onda prikupe sva ta tela i prevezu ih u Srbiju. To je potpuna besmislica,
24 zar ne? To se nije desilo?

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja t... ja to ne znam. Ne znam, da li s... ko to je izjavio i kako, ja ne
2 mogu da se izjasnim o tome. Da l' se desilo ili se nije desilo? Ako se desilo,
3 onda nije u redu.

4 P: Gospodine Farkaš, Vi ste ovde došli zbog toga što nam je rečeno da
5 imate odlična saznanja o bezbednosti i o Kosovu u to predmetno vreme. Kosovo je
6 relativno mala teritorija i Vi ste tamo odlazili, Vi znate kakva je bila
7 bezbednosna situacija. Bilo koja sugestija da su sami kosovski Albanci iskopali
8 ta tela i prebacili ih u Srbiju, da li to znači da je to potpuno absurdno i da
9 nema nikakvog smisla, budući da bi to čak i fizički bilo nemoguće postići,
10 odnosno da oni to ne bi mogli da izvedu?

11 O: Verovatno ne bi.

12 P: Verovatno ne bi bilo moguće?

13 O: Verovatno ne bi bilo moguće da oni iskopavaju i da voze
14 /nerazgovetno/ ta tela.

15 P: Hvala. Hvala Vam. Ako odbacimo sugestije, ako je neko izneo takve
16 sugestije, da je NATO iskopao ta tela i prebacio ih, onda ispada da su ta tela
17 iskopana i premeštena pre juna 1999. godine. Želim da pažljivo poslušate sledeće
18 pitanje i da razmislite pre nego što odgovorite. Da li Vi, u ime vojske, kažete
19 da je to uradio MUP, samostalno, bez da je vojska znala za to, ili ni to ne bi
20 bilo moguće?

21 O: Ja samo mogu da kažem da vojska za to nije znala, a ko je uradio, da
22 l' je to uradio NATO, ili od hipotezom da je to napravili kosovski Albanci ili
23 neko drugi ko je imao interes da se ta tela, ako uopšte postoje, nađu na

24

25

26

27

28

29

30

1 teritoriji centralne Srbije, za to vojska i vojna služba bezbednosti i vojna
2 organizacija nije znala.

3 P: Na čemu temeljite tu tvrdnju da vojska nije ništa znala o tome?

4 Podsetiću Vas šta stoji u izjavi Radeta Markovića u vezi onih koji su
5 učestvovali u tome: Stojiljković, Ilić, i on također kaže da Đorđević i Obrad
6 Stevanović, zatim Branko Đurić i Sreten Lukić, Dragiša Dinić, su morali da znaju
7 za to.

8 To je ono što on kaže. Na osnovu čega Vi tvrdite da vojska nije bila
9 uključena?

10 O: Sve g... sve generale ki... o...odnosno, ova lica koje ste ovde nabrajali,
11 to su pripadnici MUP-a, prema tome -

12 P: Upravo tako. Dakle, da li je moguće da je to sve uradio MUP?

13 O: Ne... ne znam, to ne mogu da tvrdim uopšte. Ne mogu da tvrdim kad ne
14 znam.

15 P: Moje poslednje pitanje u vezi sa ovom temom, barem za sada, je
16 sledeće - i molim Vas da pažljivo posluštate - Vi ste bili tamo, znali ste kakva
17 je bezbednosna situacija, znali ste kakva je bezbednosna situacija na granici
18 između Srbije i Kosova: da li postoji barem neka mogućnost da je MUP prebacio
19 sva ta tela kamionima, odnosno da je dao da se presele kamionima, bez pristanka
20 vojske da ne zaustavi i da ne pretresa te kamione kad su se oni kretali? Da li
21 postoji takva mogućnost, makar mala?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pre svega, vojska nije bila na granici između pokrajine i Srbije.
2 Vojska se nalazila na granicama, državnim granicama. Prema tome, na tom mestu
3 nikakvih nadzora vojska nije imala u dubini teritorije. Vojska je bila na
4 granicama i na položajima za izvršenje borbenih zadataka odbrane zemlje.

5 Šta se tu dešavalo, to... niko od vojnika nije mogô biti upućen u to. Oni
6 su se nalazili u... na drugom... drugim mestima.

7 P: Naravno, Veće će odlučiti kakav je bio istorijat u vezi sa tim telima
8 i ko je sve bio uključen u to, no pomozite mi u vezi sa sledećim: ako, na osnovu
9 Vašeg poslednjeg odgovora, Vi dopuštate mogućnost da je MUP to uradio bez
10 ikakvih saznanja vojske, kao odgovor na direktivu ovog optuženog, šta nam to
11 govori o integraciji MUP-a i vojske, odnosno o razdvajanju MUP-a i vojske?

12 O: Ovo je vrlo hipotetično pitanje. Ja... može se dozvoliti isto tako
13 hipotetično da je to NATO prenestio ili neko drugi, tako da ja ovde ne mogu na
14 tako hipotetična pitanja odgovoriti, ovaj, konkretno. Ja za to ne z... -

15 P: U redu.

16 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice, ja se slažem sa
17 svedokom. Predite na sledeće pitanje. Tražite od svedoka da spekulira.

18 G. NICE: [simultani prevod] Da, radi se o hipotetičkom pitanju, no hteo
19 bih da mu postavim još jedno pitanje.

20 P: Ako pogledamo unazad i ako se prisetimo svih sastanaka kojima ste
21 prisustvovali i svega onoga što ste videli, da li ste Vi imali bilo kakve dokaze
22 o tome da je optuženi se dogovarao sa MUP-om - dakle, odvojeno, privatno - i da

23

24

25

26

27

28

29

30

1 je neke stvari krio od vojske? Dakle, da li, na osnovu bilo kakvog iskustva, Vi
2 možete da ukažete na to da je, recimo, on takve stvari radio?

3 O: Pa, gospodine Nice, Vi opet ovde hipotetično postavljate. Ja treba da
4 izmišljam šta je gospodin Milošević radio u svom privatnom... da l' je bio, ja
5 nisam pratio gospodina Miloševića i njegove -

6 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Generale, na Vama je jednostavno da
7 odgovorite da li je bilo kakvih dokaza, koje ste Vi videli ili koji su dolazili
8 do Vas, da je optuženi sa MUP-om, bilo privatno ili odvojeno, radio neke stvari.
9 Dakle, da li ste imali bilo kakve dokaze u tom smislu? Ne radi se o spekulaciji.
10 Ili ste imali ili niste.

11 SVEDOK: Nisam, nisam imao nikakvih dokaza.

12 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] U redu, hvala Vam.

13 G. NICE: [simultani prevod] Sada bih htio, nakratko, da se vratimo na
14 nešto drugo, budući da bih htio da sagledam događaje kroz Vas i na osnovu Vašeg
15 iskustva. Učenim sudijama juče ste počeli da govorite o tome kako ste imali
16 izvesna iskustva iz KOS-a, pre 1999. godine, kada Vas je optuženi imenovao na
17 mesto na koje Vas je imenovao. Dakle, imali ste neka iskustva kao mlađi oficir,
18 a zatim, takođe, između 1985. i 1988., ako sam u pravu. Da li je to tačno?

19 O: Jeste. Bio sam prisutan 1968. na Kosovu, kad su demonstracije se
20 dešavale, one teške, prve, razorne, a kasnije, od 1985. godine sam bio na
21 položaju načelnika bezbednosti druge, sadašnje 3. armije.

22 P: Počeli ste da govorite o incidentu u Paraćinu, kada je jedan čovek
23 potpuno izgubio kontrolu nad sobom, i rekli ste da se to desilo 1987. godine. Da
24 li Vam je poznato da, u vezi sa tim incidentom, da je pokojni Stambolić koji je
25 bio predsednik u svojoj knjizi napisao da se radilo, ustvari, o jednom događaju
26 koji su mediji prikazali na jedan određen i spektakularan način, i da je onda
27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15 Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govorik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladjena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 vojska to iskoristila u političke svrhe i da je sve to bilo izmanipulisano? Da
2 li Vam je uopšte poznato da je on napisao knjigu i da to стоји u njegovoј
3 knjizi?

4 O: Gospodine Nice, pre svega, to nije bio jedan čovek koji je izgubio
5 kontrolu pa je na... pa je ubio na spavanju četvoricu vojnika i teško ranio
6 petoricu. To je bila jedna organizovana grupa od šest, odnosno sedam ljudi koji
7 su planski izveli terorističku akciju u kasarni u Paraćinu. I, oni su osuđeni,
8 od strane Vojnog suda, sa teškim kaznama. Oni su sada već na slobodi, gospodine
9 Nice, a ove majke samo mogu da odlaze na grobove svojih sinova.

10 A što se tiče gospodina Stambolića, ne znam za tu knjigu. A šta je
11 napisano? Prosto ne mogu da verujem da je gospodin Stambolić mogô da napiše da
12 vojska špekuliše sa očitim leševima i ranjenicima koji su se tamo zatekli.

13 P: Preći ćemo sada sledeći period Vaše profesionalne karijere, dakle, do
14 prve polovine 1990-ih godina, ali pre nego što to uradimo, hteo bih da pogledamo
15 jedan dokazni predmet.

16 Kako nam je juče bilo objašnjeno, početkom 1990-ih godina, odnosno ranih
17 1990-ih, Vi niste radili u KOS-u već ste radili u Civilnoj odbrani, odnosno
18 Teritorijalnoj odbrani. Da li sam u pravu?

19 O: Jeste. Prvo sam radio u civilnim strukturama, znači bio sam sekretar
20 pokrajinsk... pokrajinski sekretar za Narodnu odbranu.

21 G. NICE: [simultani prevod] Oprostite, podelio sam pogrešan dokument.
22 Molim da mi se vrati. Radi se o sledećem dokumentu.

23 P: Gospodine Farkaš, hteo bih da pogledamo ovaj dokument. Radi se o

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioца na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzija na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 dokumentu od 16. novembra 1991. godine, i to je dokument koji potiče iz komande
2 1. vojne oblasti. Potpisao ga je general-potpukovnik Stojanović, i tu stoji da,
3 na osnovu usmenog zahteva, u prilogu se dostavlja pregled sastava snaga 1. vojne
4 oblasti - dakle, pregled ljudi i tehničko-materijalnih sredstava po jedinicama -
5 kao i pregled angažovanja jedinica Teritorijalne odbrane SR Srbije.

6 G. NICE: [simultani prevod] Zamolio bih gospodina Prendergasta da na
7 grafoskop stavi tabelu koja izgleda ovako. U engleskoj verziji pri dnu se nalazi
8 broj 11.

9 P: U originalnom dokumentu, gospodine Farkaš, radi se o tabeli koja
10 počinje rečima "Pregled". Da li ste našli to? Tu se spominje Baranja. Da li ste
11 našli tu stranu? Mislim da u donjem desnom uglu stoji "8/9", dakle da se radi o
12 osmoj od devet ukupno strana.

13 Ovde vidimo pregled angažovanja jedinica Teritorijalne odbrane Republike
14 Srbije u sastavu 1. vojne oblasti, na dan 15. novembra 1991. godine. Dakle, to
15 je kada ste Vi bili tada u službi i ovo je nešto s čime biste Vi trebali da
16 budete upoznati, zar ne?

17 O: Jeste.

18 P: Ne moramo da pogledamo sve što je navedeno u ovom dokumentu, ali ono
19 što možemo da vidimo jeste da sve ove jedinice TO-a Republike Srbije su delovale
20 u Banjskoj Kosi, Kopačkom Ritu, Kamencu, itd. Recite nam, ustvari, gde se nalaze
21 ta mesta?

22 O: Ta s... ta mesta se nalaze u Baranji.

23 P: Da, u Hrvatskoj, koja je tada bila Hrvatska, a i danas.

24 O: Gospodine Nice, tada je to bila Jugoslavija.

25 P: Da. I, ako pogledamo malo niže na ovoj tabeli, videćemo imena mesta

26

27

28

29

30

1 koja su poznata ovom Veću. Dalj, na primer, pa zatim malo niže Lovac - dakle,
2 mesta gde se tvrdi da su počinjeni ozbiljni zločini, a pri dnu vidimo da se
3 spominje i Vukovar.

4 Dakle, ove jedinice Teritorijalne odbrane Srbije su se borile u mestima
5 gde se tvrdi da su počinjeni zločini, i to sve do kraja novembra 1991. godine.
6 Da li je to tačno?

7 O: Sad vremenski ne znam da... u ko... om... kom periodu. Da l' su baš ove
8 jedinice nalazile se na tim prostorima gde su očito učinjeni zločini, tako da ne
9 mogu to da kažem. A jesu ove jedinice, organizovani su, pripremljeni, i ulazili
10 su u sastav Vojske Jugoslavije, gde su kasnije bili upotrebljeni u borbama.

11 P: A ko ih je poslao tamo? Na osnovu kog mehanizma su jedinice
12 Teritorijalne odbrane Srbije slane, na primer, u Lovac, u Dalj, ili u neka druga
13 mesta?

14 O: Na opšte... na odnosu Zakona o opštendarodnoj odbrani - to je bio
15 osnovni dokumenat - i na bazi odluke saveznog sekretara za Narodnu odbranu koji
16 je bio nadležan da određuje i organizuje i v... i vojsku i Teritorijalnu odbranu.

17 G. NICE: [simultani prevod] Ovo je novi dokument, molim da se uvede kao
18 dokazni predmet.

19 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] U redu.

20 G. NICE: [simultani prevod] Radi se o izveštaju, ja ću Vam ga ponovo
21 pročitati. Dakle, radi se o dokumentu iz komande 1. vojne oblasti, i odgovara na
22 usmeni zahtev, i tu se daje pregled sastava snaga 1. vojne oblasti, tabelarni
23

24

25

26

27

28

29

30

1 pregled broja ljudi i tehničko-materijalnih sredstava po jedinicama, kao i
2 pregled angažovanja jedinica TO SR Srbije. Potpisao je general-potpukovnik,
3 načelnik štaba Vladimir Stojanović.

4 P: Na osnovu ovog dokumenta, i kako ga Vi shvatate, da li Vi možete da
5 nam objasnite o kojoj vrsti dokumenta se radi, ukoliko nije dovoljno ovo što sam
6 ja pročitao? Dakle, recite nam o kakvom dokumentu se ovde radi?

7 O: Radi se o jednom pregledu v...vojnog dokum... vojnih dokumenata u
8 pregledu, gde se vidi da iz sastava Teritorijalne odbrane koje jedinice su bili
9 upućene i u kom brojnom stanju. Ja ovde ne vidim potpis gospodina generala-
10 potpukovnika. A jeste, tu je. Hvala.

11 P: Uzgred, pošto sam se vratio na ovaj dokument, možda ću Vam postaviti
12 i još jedno pitanje. Tamo gdje vidimo da su jedinice Teritorijalne odbrane bile
13 prisutne i funkcionisale, u mjestima kao što su Dalj ili Lovac, da li bi
14 postojali neki izvještaji, pisani izvještaji, o njihovom djelovanju tokom
15 vremena u tim mjestima gdje su bili raspoređeni?

16 O: Ovo... ove jedinice su bile raspoređeni u sastav regularne vojske, u
17 sastav JNA, i sasvim je normalno da su postojali borbeni izveštaji vezano sa
18 svih aktivnosti koji su u određenom vremenu odvijale na tom prostoru.

19 Ovde se vidi - sad vidim iz ovog - da je to prvo vojište ša... slao ovo...
20 ovaj izveštaj, faktički sao... š... slao Generalstab oružanih snaga J...Jugoslavije.

21 P: U redu. Da li bi Tužilaštvo moglo lako da dođe do ovakve vrste
22 izvještaja, koji postoje, od različitih jedinica Teritorijalne odbrane, ako bi
23 željelo da dođe do njih? Da li bi nam oni bili na raspolaganju?

24 O: Pre svega, nema izveštaja o teritorijalni... i ne mogu Vam to dati jel

25

26

27

28

29

30

1 /sic/ takvi izveštaji nisu dolazili u teritor... u komande Teritorijalne odbrane.
2 Ako postoje ti izveštaji, onda se to može eventualno iz arhive Vojske
3 Jugoslavije dobiti.

4 P: Mislim da ste Vi, u prethodnom odgovoru, rekli da bi takvi pismeni
5 izvještaji trebali da postoje, a Vi kažete: "Nemamo izvještaje Teritorijalne
6 odbrane." Ali, sasvim izvjesno, jedinice Teritorijalne odbrane, kao i bilo koje
7 druge vojne jedinice, bi imale izvještaje koji bi govorili o tome šta su radili.
8 Ili Vi kažete da drugo važi za Teritorijalnu odbranu?

9 O: Ne kažem da drugo važi, nego oni su bili u sastavu i... i ušli u
10 sastav, i sve kompetencije Teritorijalna odbrana, kao sistem organizovano...
11 organizovanja nadležnosti prestala onog trenutka kad su ove jedinice ušli u
12 sastav voj... JNA. Prema tome, sve njihove aktivnosti i borbeni izveštaji i
13 borbena upotreba tih jedinica tada je bilo u nadležnosti Jugoslovenske narodne
14 armije. Teritorijalna odbrana samo vršila mobilizaciju, pripremu, obuku, i onda
15 su oni ulazili u redovni sastav Jugoslovenske narodne armije.

16 G. NICE: [simultani prevod] Časni Sude, nisam siguran, u svjetlu
17 posljednjeg odgovora, da li je naš zahtjev za pomoć pri dobavljanju dokumenata
18 sada pokriven i izvještajima ovih jedinica. Ukoliko bi bilo pokriveno, onda
19 bismo mi željeli da ponovimo svoj zahtjev ili na druge načine da insistiramo,
20 ili da podnesemo novi zahtjev kako bismo saznali sve o rasporedu ovih snaga.

21 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, rekao sam, ovaj dokument će biti
22 usvojen u dokaze.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 SEKRETAR: [simultani prevod] To će biti dokaz 931.

2 G. NICE: [simultani prevod]

3 P: Vi ste promijenili posao 1995. godine, otišli ste na drugu funkciju,
4 ali prije 1995. nastali su 30. i 40. kadrovski centar, je li tako?

5 O: Da, čini mi se da je to po... u tom vremenu nastalo. Ja nisam imao
6 učešće ni konkretnih saznanja vezano za to.

7 P: Recite nam ponovo, koja je bila Vaša funkcija, Vaš posao, nakon 1995.
8 godine? Podsjetite ovo Vijeće.

9 O: 1995. godine bio sam pomoćnik saveznog ministra odbrane za Civilnu
10 odbranu.

11 P: Zar nikada niste imali priliku da se bavite oficirima koji su bili
12 raspoređeni u Bosni, ili su izrazili želju da budu raspoređeni u Bosni, ili su
13 bili obavezni da budu raspoređeni u Bosni?

14 O: Ne. Ja sam tada bio, kao što sam Vam rekô, pomoćnik saveznog ministra
15 za Civilnu odbranu. Takvih podataka i takvim problemima ja tada nisam
16 funkcionalno mogô da se bavim.

17 P: Dakle, Vi kažete da nemate nikakva konkretna saznanja o 30. i 40.
18 kadrovskom centru. Šta znate o tome?

19 O: Onoliko kol'ko ja znam jeste da su, ovaj, posle rasturanja
20 Jugoslavije, da su veliki broj porodica tih lica, vojnih lica koji su se
21 nalazili u sastavu Jugoslovenske narodne armije, došli na prostor Srbije. I te
22 porodice su trebali biti zbrinuti, i socijalno i... i zdravstveno, i da su u tom
23 cilju organizovan taj centar gde su oni mogli, ovaj, da dobijaju određene
24 nadležnosti, socijalnu i... i medicinsku pomoć. To je funkcionisalo radi pružanja
25 ti... pomoći tim porodicama čiji su... čiji su muževi, odnosno oficiri i starešine,

26

27

28

29

30

1 ostali su na onoj teritoriji otcepljene Jugoslavije, u Bosni i u Hrvatskoj.

2 P: Shvatam. Dakle, na taj način ste Vi shvatili djelovanje ta dva
3 tijela, potpuno nedužna u svakom pogledu.

4 O: Pa, ne znam po čemu dužna, kako dužna? Nisam Vas razumeo ovde.

5 P: Ništa tu nije bilo prikriveno, ništa što bi trebalo da se krije, da
6 se drži tajno, u vezi sa bilo kojim od ova dva tijela?

7 O: Pa, nije se moglo držati tajno kad su tu dolazili žena, deca, i tako
8 dalje, u tu instituciju, da... da traže pomoć i da primaju platu i da budu
9 knjižice za zdravstvene pregledе regulisane, i tako dalje. Ja ne znam šta je tu
10 moglo biti tajna, kad se tačno znalo gde se to nalazi i ti ljudi su dolazili tu
11 da rešavaju svoje probleme.

12 G. NICE: [simultani prevod] Molim Vas dokument 32.

13 P: Želio bih da se pozabavimo tim problemom, mada, na izvestan način,
14 idem napred u vremenu, kako bismo se bavili Vašom ulogom u Komisiji za saradnju,
15 čiji ste član bili.

16 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Milošević?

17 OPTUŽENI: Na kraju krajeva, to toliko nije ni bitno, ali u transkriptu
18 nema određenih odgovora koje daje general Farkaš. Kad ga je pitao gospodin Nice:
19 "Je li to bilo tajno?", on mu je odgovorio: "A šta bi tu moglo biti tajno?" A
20 ovde piše da nije razumeo pitanje, a to uopšte nije ušlo. Pre toga ima neka
21 priča gospodina Nicea o Hrvatskoj, nije pomenuta Hrvatska u pitanju... u pitanju
22 generalu Farkašu, osim prethodno, naravno, ali u tom pitanju - ono je u
23 transkriptu.

24 Ja tražim od Vas da upozorite Registar i ove koji to vode. Neprijatno mi
25 je da intervenišem svaki čas u vezi sa zapisnikom, a želim da Vas podsetim da

26

27

28

29

30

1 ima dve godine kako tražim elektronski zapis ove procedure i još ga nisam dobio.
2 I to ima svoje razloge, verovatno. /nerazgovetno/.

3 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala. U transkriptu imamo odgovor
4 svjedoka: "Ne znam šta bi moglo da bude tajno u vezi s tim", gospodine
5 Milošević, ali možda ste u pravu u vezi sa ostalim pitanjima, s obzirom na ono
6 što je prevodilac upravo rekao, ali mi smo primili k znanju Vašu zabrinutost
7 koju ste izrazili.

8 Hrvatska - sudija Bonomy kaže da se pominje i Hrvatska.

9 Da, gospodine Nice?

10 G. NICE: [simultani prevod] Da pogledamo ova dokumenta koja su zajedno
11 prikupljena, a prilično brzo, i evo ići ćemo od stranice do stranice. Prva
12 stranica ovog dokumenta je od 20. oktobra 2003. godine. Ministarstvo unutrašnjih
13 poslova upućuje pismo zamjeniku ministra, Miliću, i kaže: "Molim Vas,
14 pogledajte, u prilogu je izvještaj sa informacijom o aktualnoj bezbjednosnoj
15 situaciji." Potpisao ga je Goran Živaljević, a na sljedećoj stranici se kaže:
16 "Prema raspoloživim saznanjima, podizanje optužnice Haškog tribunala protiv
17 Sretena Lukića izazvalo je nezadovoljstvo pripadnika MUP-a Srbije" - i onda
18 dalje se kaže - "stoga se ne isključuje mogućnost da reakcije navedenih
19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15 Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govorik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladjena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 policijskih struktura budu usmjereni ka osporavanju jasno definisanih obaveza
2 SGC /?SCG/ prema Međunarodnom krivičnom sudu."

3 I onda imamo sljedeću stranicu. Ako pogledate jedan dokument od dvije
4 stranice, od Vladimira Đerića, zamjenik ministra unutrašnjih poslova Nenad Milić
5 - njemu je upućeno pismo - i tu se kaže: "U vezi sa razgovorima o postupku..." i
6 bavi se različitim pitanjima, a onda na sljedećoj stranici se bavi pitanjima
7 nadležnosti i drugim pitanjima, i iznosi jedno pravno mišljenje o tome. Možda ne
8 trebamo time da se bavimo previše, ali to je dio iste dokumentacije od 29.
9 oktobra, to je jedna zbirkica dokumenata koja je došla do Tužilaštva. I mi onda
10 imamo sljedeći dokument, 29. oktobar 2003., dokument upućen Nacionalnom savjetu
11 za saradnju Srbije i Crne Gore sa Haškim tribunalom, i počinje riječima:
12 "Uvažena gospodo..." .

13 Da li je to oblik obraćanja koji je korišten za komisiju čiji ste Vi
14 bili član?

15 O: Pre svega, gospodine Nice, ovi dokumenti su nastali u... 29.10.2003.
16 godine, odnosno ovaj prethodni malo ranije. U to vreme već komisija nije
17 postojala. Komisija je rasformirana, čini mi se i na Vaš zahtev, negde u aprilu
18 mesecu 1993. godine, tako da sa ovim dokumentima nikako ja nisam ni upoznat nit'
19 išta mogu o njima da kažem. Nama, članovima, faktički bio pos... prosto onemogućen
20 više i da ulazimo u tu... te prostorije i tamo dalje, gde se... gde je prethodno
21 komisija radila. I, ovi dokumenti nastali su daleko, daleko iza toga kad sam ja
22 već prestao, odnosno svi, i t... kompletna komisija prestala da radi, tako da, ovo
23 je... ja ne znam šta bi' ja od... vezi ovih dokumenata - nit' sam ih čitao, nit'

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 znam posle mehanizam obraćanja, ko kome se obraća, i tako dalje. Tako da ne znam
2 da Vam odgovorim na ovo pitanje.

3 P: U redu, ali kojem tijelu je ovo moglo biti upućeno, ako ne vašem
4 tijelu ili tijelu koje je naslijedilo vaš organ? Ono dolazi od pravnika i
5 upućeno je Nacionalnom savjetu za saradnju Srbije i Crne Gore sa Haškim
6 tribunalom.

7 O: Pa, posle donošenja zakona, na šta je komisija insistirala, ova
8 komisija koja je ukinuta, ona je prvo postavila pitanje hitnog donošenja zakona
9 o saradnji sa Haškim tribunalom. Posle donošenja zakona, formirana je, kol'ko ja
10 znam, ova nacionalna komisija koja se dalje bavila problemima saradnje - kol'ko
11 ja znam.

12 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Pukovniče, možete li nam - generale,
13 tačnije - možete li nam nešto pojasniti? Rekli ste da je komisija raspuštena "na
14 Vaš zahtjev" negdje u aprilu 2003. godine. Čiji zahtjev? O čijem zahtjevu
15 govorite, na čiji zahtjev je raspuštena?

16 SVEDOK: Mislim da je na zahtev i na intervenciju gospodina Nicea. Tol'ko
17 sam čuo al' nisam u to siguran, da je gospodin Tadić na tu intervenciju, ovaj...
18 preko noći, jednostavno smo bili... Posle jedne sednice Vrhovnog saveta odbrane
19 koje je održano dole negde u Crnoj Gori, on se vratio i jednostavno sutradan mi
20 već nismo mogli da funkcionišemo, da ulazimo u te prostorije.

21 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala.

22 G. NICE: [simultani prevod] Još jedno pitanje proizilazi iz ovih
23 dokumenata. Gospodine poslužitelju, stranica 10 na engleskom.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Milošević?

2 OPTUŽENI: /nečujno/ ...dokumenti imaju sa ovim svedokom? Nema smisla
3 maltretirati svedoka ovakvim pitanjima. On pojma nema, kao i hladnjače što mu je
4 postavio. Šta znači ovo, pita ga kome su upućeni - nap...napisano je "Nacionalnom
5 savetu za saradnju s Haškim tribunalom". Kaže da je uputio advokat - nije
6 advokat, gore piše "Generalštad Srbiye i Crne Gore", "načelnik Generalštaba". Ne
7 znam uopšte o čemu se ovde radi. I radi se o 2003. godini, a ta komisija ne
8 postoji, general Farkaš u penziji, šta ga pita? Nema veze ni sa svedočenjem,
9 nema veze ni sa svedokom; jednostavno, jedno obično t... rasipanje vremena.

10 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Dajte da čujemo pitanje i odgovor,
11 gospodine Milošević, i onda ćemo procijeniti.

12 G. NICE: [simultani prevod] Stranica 10 od 14 stranica na engleskom, i
13 stranica 7 u verziji na B/H/S-u, sa međunaslovom "Zaključak".

14 Vijeće se sjeća, ili možemo podsjetiti Vijeće, da je Tužilaštvo dobilo
15 dokument koji se odnosi na 30. i 40. kadrovski centar od Ministarstva spoljnih
16 poslova, i to je u spisu - to je dokaz 927 - i bilo je sporno među stranama da
17 li je riječ o punoj ili djelimičnoj verziji događaja.

18 U zaključku ovog dokumenta piše: "Na osnovu zahtjeva Tužilaštva podnose
19 se dokumenti 30. kadrovskog centra, broj 85 i 219 zahtjeva Tužilaštva."

20 I onda, na vrhu stranice, piše sljedeće:

21 "Ministarstvo odbrane Srbiye i Crne Gore dostavilo je Nacionalnom
22 savjetu dva dokumenta koja su tražena zahtjevima za saradnju MKT broj 85 i 219,

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 i to:

2 "1. Informaciju o 30. kadrovskom centru bez broja i datuma."

3 I, ako sada Vijeće to uporedi sa dokumentom 927, vidjeće da je riječ o
4 tome, a onda pogledate dno stranice na engleskom - a za Vas, gospodine Farkaš,
5 to je treći paragraf - i kaže:

6 "Međutim, odlukom Pretresnog vijeća MKT-a, u predmetu Slobodana
7 Miloševića, od 12. juna 2003. godine, usvojen je zahtjev Tužilaštva i naloženo
8 Srbiji i Crnoj Gori da u roku od dva meseca dostave informaciju o 30. kadrovskom
9 centru, kao i naredbu načelnika Generalštaba Vojske Jugoslavije o formiranju 30.
10 i 40. kadrovskog centra."

11 Navedeni dokumenti nose oznaku "Vojna tajna - strogo povjerljivo", i
12 onda se kaže:

13 "Ekspertska tim je ove dokumente ispitao iz perspektive položaja Srbije
14 i Crne Gore u sporovima pred Međunarodnim sudom pravde i ocenio na sledeći
15 način:

16 "Naredba o osnivanju 30. i 40. kadrovskog centra sadrži minimum
17 formacijskih podataka i ne govori o nadležnostima ovih centara, sama po sebi. Ne
18 sadrži podatke koji bi mogli naneti štetu poziciji Srbije i Crne Gore u sporu
19 pred Međunarodnim sudom pravde.

20 "Informacija o 30. kadrovskom centru govori prilično pažljivo i uopšteno
21 o pitanju nadležnosti, zastupajući istovremeno političke pozicije odbrane
22 Jugoslovenske narodne armije i njene uloge u Bosni i Hercegovini, i ne sadrži
23 podatke koji bi mogli naneti štetu poziciji Srbije i Crne Gore u sporu pred
24 Međunarodnim sudom pravde.

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 "Izvestan broj dokaza koji se odnose na 30. i 40. kadrovski centar u
2 postupcima pred MKT, od kojih se najznačajnijim moglo smatrati svedočenje Zorana
3 Lilića i izjava zaštićenih svjedoka, su dva dokumenta u kojima, prema ovoj
4 ocjeni, nema ničega što već nije iznijeto u postupcima pred MKT."

5 P: Ako pogledamo ovo, onda vidimo da je to odraz onoga što je ekspertske
6 tim pripremio, a Vi ste tada bili u toj komisiji. Da li je tačno da materijal
7 koji smo mi dobili, a to je dokazni predmet 927, je namjerno bio ograničen,
8 koliko je to bilo moguće, u svojim objašnjenjima o 30. i 40. kadrovskom centru?
9 Da li se sjećate toga?

10 O: Gospodine Nice, Vi s... -

11 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Svjedoče, da li ste u poziciji da
12 kažete da li je ta informacija namjerno bila ograničena, koliko je to bilo
13 moguće, u svojim objašnjenjima o tome šta je radio 30. i 40. kadrovski centar?
14 Da li ste u poziciji da odgovorite na to pitanje?

15 SVEDOK: Jednostavno nisam u poziciji. Ja... rekô sam da nisam radio u
16 ekspertskom timu nego u komisiji, i ovo je materijal ekspertskega tima, m... na šta
17 to nisam ni pronašô šta je ovde, o tol'ko brzo prolazi gospodin Nice da nisam
18 mogô da se snađem u ovome. Međutim, ovaj dog... dokumenat nastao 10. novembra
19 2003. godine. Prema tome, nisam učestvovao u izradi bilo kakvog dokumenta i u
20 sastavu ekspertskega tima i ne znam za ovo.

21 G. NICE: [simultani prevod]

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: I posljednje pitanje u vezi s tim, gospodine Farkaš. Ekspertske tim
2 kojeg ste Vi opisali juče, koji je igrao ulogu u prezentiranju materijala, bilo
3 direktno Tužilaštvo ili putem svjedoka koji su se odazvali na poziv da sarađuju
4 sa komisijom, materijal tog ekspertskega tima nije pred nama. Možete li nam reći
5 kako možemo pronaći, kako možemo da dođemo do toga što je ekspertska tim radio?

6 O: Ekspertska tim - ja sam juče to isto rekô - ekspertska tim, pre
7 svega, nije završio svoj rad intervencijom, odnosno prekidom njihovog rada, i
8 oni nisu se bavili problemima na ovaj način kako Vi to kažete, nego su oni
9 bavili izučavanjem borbenim... i analizama borbenih dejstava. 'Nači, kompleksan
10 pristup borbenim dejstvom... proteklih borbenih dejstava, i ova postavka da su oni
11 radili isključivo u ovom smislu, kako Vi to kažete, ne стоји.

12 Tol'ko ja znam o... o radu te... tog ekspertskega tima u čijem radu ja
13 nijedan sat nisam prisustvovao, odnosno, ne znam šta su radili sve.

14 G. NICE: [simultani prevod] Časni Sude, mi ćemo se potruditi da nađemo
15 što možemo od ekspertskega tima, s obzirom na razvoj stvari, kako je to sve
16 izgledalo. A kada je riječ o sugestiji da je Tužilaštvo na bilo koji način
17 učestvovalo u donošenju odluke ministra Tadića da se raspusti ta komisija, nema
18 nikakvih saznanja o tome jer, koliko sam shvatio, takvo nešto je sugerisano i mi
19 ne možemo da prihvativimo da u tome ima bilo kakve istine.

20 P: Sada idemo dalje u vremenu, u vrijeme kada je nastao 30. i 40.
21 kadrovski centar. Vi ste došli na drugu funkciju. Samo da bismo se bavili
22 razvojem Vaše karijere, onoga što se Vama desilo, tačno je, zar ne, i ako se
23 toga sjećate, u Daytonu je optuženi - ukoliko to znate, ako ne znate recite da

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 ne znate - on je bio taj koji je sklonio Kosovo sa dnevnog reda. Kosovo je
2 sklonjeno po strani dok se ne dođe do rezolucije u Daytonu. Da li se sjećate
3 toga?

4 O: Ne znam, to ne znam.

5 P: U redu, baviću se temom iz 1998. nešto kasnije, jednom konkretnom
6 temom, ali sada da se bavimo Vašim postavljenjem. 1995....

7 GĐA PREVODILAC: 1998., ispravka prevodioca.

8 G. NICE: [simultani prevod]

9 P: ...u grupi koja je bila oko optuženog vidimo da odlaze Perišić i
10 Stanišić. Da li Vam je bilo poznato da je Perišić otišao, između ostalih i
11 između ostalih razloga, i zbog toga što je smatrao da se Kosovom treba baviti na
12 zakonit način i uz proglašenje vanrednog stanja? Da li Vam je poznato da je to
13 bio razlog zbog kojeg je Perišić otišao?

14 O: Iz kojih razloga je otišao, nije mi bilo poznato. Ja sam radio van
15 vojske, znači u civilnim strukturama društva, tako da te odluke koje su donešene
16 i razlozi za donošenje takvih o...odluka, nije mi a... jasno... nije mi poznato.

17 P: I Stanišić je otišao. Zašto je on otišao, iz kojih razloga?

18 O: Ne znam.

19 P: Da li je to bilo zato što je on, kao i drugi, smatrao da se problemom
20 Kosova treba baviti međunarodna zajednica, a nije želio da se njime bavi interno
21 samo Srbija?

22 O: Gospodine Nice, ne znam. Ja sam u to vreme intenzivno bavio se
23 pripremom o... plana odbrane i o takvim promenama personalnim u Generalštabu samo
24 sam čuo. Normalno sam čuo da je do tih promena došlo, a razloge promene u... na
25 čelu vojske i Državne bezbednosti ne znam, nit' je to bilo reči, o tim stvarima,

26

27

28

29

30

1 na kolegijumima saveznog ministra odbrane. Mi smo se bavili sasvim drugim
2 problemima i ta problematika mi nije poznata. Razlozi su mi... nisu poznati, a
3 poznato mi su da su ti ljudi otišli.

4 P: Da onda pređemo na Vaše postavljenje. Da li je tačno da ste Vi bili
5 školski drug Ojdanića?

6 O: Jeste, jeste, tačno je.

7 P: Da li je tačno da ste Vi podržavali JUL, političku stranku na čelu
8 koje je supruga optuženog gospodina Miloševića?

9 O: Pa, nije to tačno, ja... d... nisam ja bio nikakvoj funkciji i ulozi
10 takvoj da ja podržavam, nit' sam bio u toj stranci. Ja posle... posle raspada
11 Jugoslavije, rasturanja Jugoslavije, ja više nisam bio ni u jednoj partiji. Ja
12 sam prethodno bio član Saveza komunista Jugoslavije, a posle toga nijedne
13 partije.

14 P: Juče ste nam rekli prvo za sastanak za koji kažete da je prethodio
15 Vašem imenovanju, otprilike mjesec dana prije Vašeg imenovanja, ali nisu se
16 shvatile tačne okolnosti Vašeg imenovanja. Dimitrijević je bio vrlo iskusan viši
17 oficir KOS-a na Kosovu /kako je prevedeno/ i on je uklonjen sa svoje funkcije
18 upravo prije nego što je izbio sukob, odnosno prije sukoba s NATO-om. Da li je
19 to tačno?

20 O: Ja gospodina Dimitrijevića poznajem. On u jedno vreme je bio moj
21 potčinjeni u Službi bezbednosti i ja imam visoko mišljenje o njemu i njegovim
22 intelektualnim sposobnostima i... i iskustvu u Službi bezbednosti. Ja ne znam, kad
23 smo bili na sastan... kad sam bio v... na sastanku kod predsednika, predsednik mi je
24 rekô, na pitanje moje: "A Aca Dimitrijević, gde će da ide?", on je rekô da će on

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15 Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govorik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladjena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 biti pomoćnik saveznog ministra odbrane, da objedini ukupnu bezbednosnu
2 problematiku na nivo Jugoslavije. I tako je i bilo, jel ja sam čak njemu u prvim
3 danima rata, i njemu i saveznom ministru, referisao. On je bio u nekoj ulozi
4 tamo, i u jednom skloništu ja sam referisao saveznom ministru već kao načelnik
5 bezbednosti vojske, u prisu... uz prisustvo Ace Dimitri... Ace De... Ace
6 Dimitrijevića.

7 P: On je, u suštini, gurnut u stranu, a razlog za to je bio što je
8 objavio jedan članak u kojem se predlaže međunarodno rješenje kosovskog
9 problema, a to nije bilo nešto što je bilo prihvatljivo za optuženog.

10 O: Ja ne znam za taj članak, nisam čitô članak. Gde je objavio?

11 P: U vojnom magazinu *Vojnska*.

12 O: Ne znam.

13 P: I - vidim vrijeme, vjerovatno je vrijeme za pauzu - i ja tvrdim da je
14 situacija bila takva da je Vas optuženi postavio na to mjesto jer je znao da
15 ćete Vi uraditi sve što on hoće, da ćete uvijek odgovarati sa "da". I, Vi ste i
16 postavljeni na to mjesto, bez obzira na to što niste imali veliko iskustvo na
17 Kosovu /?KOS-u/ i zato što ćete Vi biti u situaciji, kao zamjenik Vasiljevića,
18 koji je bio snažan i vrlo sabran čovjek, da radite sve što se od Vas traži na
19 čelu tog odjeljenja. Je li tako?

20 O: Nije tako, gospodine Nice. To uopšte nije tačno. Ja, pre svega, nisam
21 čovek da kažem ono... bilo na šta da kažem, koji mi naređuje - "da". Služba

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 bezbednosti radi pošteno svoj posô i tako su i školovani i vaspitani. Ova Vaša
2 tvrdlja je... je... tvrdnja jednostavno ne stoji. A nije... nisam ja... nije bio Aca
3 Vasiljević, nego reč je o Aca Dimitrijeviću. Nis... možda nisam Vas dobro shvatio.

4 P: U redu. Da samo podsjetim sudije. Vasiljević je mnogo godina prije
5 toga bio Vaš starješina, onda je poslije toga izgubio svoju funkciju, otišao u
6 zatvor, onda je od njega traženo da se vrati kao Vaš zamjenik 1999. Kada ste Vi
7 preuzeli funkciju 1999., Vi ste preuzeli tu funkciju od Dimitrijevića. Je li to
8 tačno?

9 O: Jeste, od Dimitrijevića sam preuzeo.

10 G. KAY: [simultani prevod] Samo jedno pitanje. Da li možemo dobiti
11 odgovor na tvrdnju koja je izrečena, da je on u suštini gurnut po strani? To je
12 bilo otprilike unazad pet pitanja od Tužilaštva, jer upravo to je bila svrha tog
13 pitanja, inače će nam ostati samo komentar.

14 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ko je gurnut po strani?

15 G. NICE: [simultani prevod] Dimitrijević je gurnut po strani time što je
16 premješten na taj ministarski položaj.

17 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Gospodine Kay, ja mislim da je odgovor
18 dobijen i da je gospodin Nice bez obzira na to nastavio i ponovio svoj stav.

19 G. KAY: [simultani prevod] Pa, to treba raščistiti.

20 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Svjedoče, šta je Vaš odgovor na to?

21 SVEDOK: Pa, ja nisam stekô utisak da je on gurnut na stranu. On je
22 postavljen za pomoćnika ministra odbrane, da objedini ukupnu problematiku
23 bezbednosnu na celoj teritoriji Jugoslavije. Tako da je ta funkcija je složenija

24

25

26

27

28

29

30

1 nego što je bila moja, da vo... budem načelnik bezbednosti Vojske Jugoslavije. To
2 je šira problematika od... od... od ove moje funkcije, tako da ja ne vidim to da je
3 to gurnuto na stranu.

4 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Još jedno pitanje prije nego što
5 napravimo pauzu. Da li je Vasiljević bio Vama nadređen u nekom trenutku?

6 SVEDOK: U jednom kratkom periodu, vrlo kratkom periodu, upravo u
7 trenutku kad sam ja otišao iz službe, to je 1990-ih godina, možda devedeset 1989.
8 godine, par meseci. Tada sam ja bio na čelu bezbednosti prvog vojišta, a on je
9 bio načelnik uprave bezbednosti.

10 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice, da li ste Vi
11 završili sa Vašim unakrsnim ispitivanjem? Sad ćemo napraviti pauzu.

12 G. NICE: [simultani prevod] Nisam završio sa unakrsnim ispitivanjem, ali
13 jesam sa ovom temom.

14 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] S temom, u redu. Napravićemo pauzu
15 od 20 minuta.

16 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

17 ... Početak pauze u 10.06h

18 ... Sednica nastavljena u 10.28h

19 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite. Izvolite sesti.

20 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice, možete nastaviti.

21 G. NICE: [simultani prevod] Trebao bih da vas obavestim da, otkako smo
22 postali svesni činjenice da je ekspertska komisija ili komitet bio povezan sa
23 komisijom Vojske Jugoslavije, da smo mi zatražili da se dostave svi izveštaji.
24 Međutim, ništa od toga nam nije bilo dostavljeno.

25 P: Gospodine Farkaš, 1998. godine -

26 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Pre nego što nastavite ja, nakon što

27

28

29

30

1 sam saslušao ovog svedoka, sam shvatio nešto drugo - da su postojala dva
2 različita tela. Da je postojala komisija - on je opisao svrhu te komisije - i
3 onda je on takođe spomenuo i ekspertske tim. E sad, možda je problem u
4 terminologiji, a možda takođe Vi niste bili dovoljno konkretni ranije, budući da
5 niste znali. Ne znam, zar niste Vi više saznali na osnovu njegovog svedočenja
6 nego što ste znali pre?

7 G. NICE: [simultani prevod] Pa, ukoliko budem imao vremena, preći ću s
8 njim još neke dokumente koje smo dobili od komisije Vojske Jugoslavije jer,
9 naravno, vlada uvek može da se osvrne na neki tehnički detalj, znajući vrlo
10 dobro šta mi tražimo, pa da na osnovu toga nam odbije zahtev.

11 P: Gospodine Farkaš, 1998. godine još uvek niste bili preuzeli svoj
12 posao u KOS-u ili na Kosovu...

13 GĐA PREVODILAC: Prevodilac nije siguran šta je gospodin Nice rekao.

14 G. NICE: [simultani prevod]

15 P: ...ali Vi ste znali šta se dešava na Kosovu i znali ste nešto o
16 krivičnim istragama. Da li je Vama poznato da je protiv bilo kojeg oficira
17 Vojske Jugoslavije sprovedena istraga ili da je krivično gonjen zbog prekomerne
18 upotrebe sile u susretima sa osobama koje su bile opisane kao teroristi, 1998.?

19 O: Te 1998. godine ja nisam bio u prilici da pratim tu situaciju u... u
20 vojsci jel ja sam bio u Ministarstvu odbrane. Prema tome, ono ako su pokrenuti...
21 tada su još postojali vojni sudovi i oni su išli redovnim putem preko tih Vojnih
22 sudova, tako da ja to ne znam da l' je pokrenuto ili nije, i šta je sve tamo
23 dešavalо. Takvih informacija ja nisam imao.

24 P: Na primer, mi smo čuli svedočenje gospodina Lorda Ashdowna, o tome

25

26

27

28

29

30

1   kako su tenkovi otvarali vatru po objektima civila. Zatim, takođe smo čuli
2   svedočenje od svedoka K32 o generalu Deliću, što on naravno negira sada, o tome
3   da su se civili uklanjali iz kuća bez ikakvog opravdanja.

4   Bez obzira kako stvari stoje, ukoliko se to dešavalo 1998. godine, a o
5   tome će odlučiti Sud, Vi nemate nikakva saznanja o tome da su vođena bilo kakva
6   suđenja u vezi sa tim aktivnostima. Da li Vam je poznato da je neko suđenje bilo
7   u toku?

8   O: Da li su tenkovima terani žitelji, Albanci na tom prostoru, ja to ne
9   znam. Na taj deo najviše možda bi mogla da dâ odgovor majčica, koja je mogla da
10   vidi sve to što se tamo dešava. A o suđenju ne znam. O suđenju, sunjenjima /sic/
11   i procesima ne znam. Nisam bio u poziciji... Ja sam Vama rekô da sam vrlo ozbiljno
12   bavio da -

13   P: Ja vam kažem da jedan od razloga zbog čega nisu održana suđenja je
14   nešto što jeste Vama poznato, a to je da je do 1998. godine već postojala odluka
15   da se upotrebi bilo koja sila od strane Srba na Kosovu i da je to bilo moguće
16   izvesti. A razlog što ste Vi znali za to jeste što ste Vi bili uključeni u
17   naoružavanje Srba koji nisu bili pripadnici vojske na Kosovu. Da li prihvataate
18   to da ste Vi bili uključeni u naoružavanje Srba koji nisu pripadali vojsci na
19   Kosovu?

20   O: Ne prihvatom tu tvrdnju. Ja nisam učestvovao u naoružavanju, ja sam -
21   samo trenutak - prema formaciji koja je predviđena i prema onom dokumentu što
22   ste ovde juče videli, svim tim jedinicama koji su formirani iz... u okviru
23   Ministarstva odbrane, po formaciji je sledovala određena količina oružja
24   propisana i... i u haš... i u ov... konvencijama, tako da jedina popuna je vršena u
25   tom smislu. A to je bila, kol'ko ja znam, kraj godine 1998., i to je išla... o... i
26   oružje je išlo u magacine vojske, tako da nikakvo posebno naoružavanja Srba i ja
27   nisam bio uključen u nikakve takve akcije, nego sam ja realizovao deo plana

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioča na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 odbrane.

2 G. NICE: [simultani prevod] Pogledaćemo sada dva dokumenta. Prvo ćemo
3 pogledati dokazni predmet koji je, dakle, već uveden. Radi se o dokaznom
4 predmetu 391, tabulator 21. Molim da se dokument stavi na grafoskop.

5 P: Vi ste govorili o naoružavanju jedinica. Videćemo, kada se ovaj
6 dokument stavi na grafoskop. Vidimo "Savezno ministarstvo odbrane, organ
7 područja Republike Srbije, administracija odbrane Priština /Prishtinë/, Uprava".
8 Datum je 21. maj 1998. godine. Upućuje se odelenjima i službama odbrane, i dalje
9 stoji: "Načelnici odelenja i sekcija moraju odmah uspostaviti veze sa opštinskim
10 vođama kako bi obezbedili da se sastave spiskovi u svrhe naoružavanja
11 stanovništva" - dakle, ne jedinica, tu stoji naoružavanje stanovništva - "što će
12 izvršiti Savezno ministarstvo odbrane kroz svoje organizacione jedinice na
13 teritoriji. Obezbediti da oni čije su ratne dežurne službe u jedinicama Vojske
14 Jugoslavije..." - pa sad sledeća strana.

15 GĐA PREVODILAC: Prevodioci nemaju original dokumenta.

16 G. NICE: [simultani prevod]

17 P: "...ne budu na spisku, budući da će njima biti izdato naoružanje, s
18 obzirom da se nalaze u ratnim jedinicama."

19 Zatim, dalje: "Sprovedi gore navedene akcije tokom kratkog vremenskog
20 perioda i u potpunoj diskreciji. Obelodaniti sadržaj ovog naređenja samo onima
21 koji direktno učestvuju."

22 A zatim dalje stoji: "U sprovođenju ovog zadatka, veći deo aktivnosti
23 treba usmeriti ka zaštiti stanovništva u mestima gde su Srbi i Crnogorci u
24 manjini i gde postaju, sve više i više, meta napada albanskih terorista."

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 Dakle, ovde imamo određena opravdanja, međutim, u stvarnosti se dešavalo
2 to da je Ministarstvo odbrane tajno naoružavalo srpske civile. Da li je to
3 tačno?

4 O: Nije to tačno, to... srpski civili nisu bili tajno naoružavani. Ja sam
5 to rekô, da se naoružavanje vršilo prema formaciji i prema odluci saveznog
6 ministra odbrane koje se zasnovala... zasnovana na Zakonu o odbrani da se
7 formiraju jedinice Civilne odbrane. I te jedinice Civilne odbrane isto su imali
8 šest kategorija, već prema postojećim situacijama na teritoriji gde je... koliko
9 bilo masovno stanovništvo.

10 Tako da, prema tim mogućim kontingentu vojnih obveznika, po ovoj osnovi
11 je određena i formacija i dostavljena dole u magacine vojske određena količina
12 oružja.

13 Ovde nisam video, vrlo je loš... loša ova kopija, tako da nisam mogô sve
14 š... sve da pratim ovo što ste Vi nabrajali, tako da, ako ćete biti ljubazni, gde
15 mi kaž... da k... da mi kažete gde to izričito kaže da se samo Srbi naoružavaju i da
16 to bude u diskreciji?

17 P: Recite mi... U paragrafu 4 spominje se diskrecija, a zatim, ako
18 pogledate drugu polovicu paragrafa tačke 5 - nadam se da je to čitko - dakle,
19 radi se o drugom parrafatu, mislim da je to pri vrhu druge strane, i tu стоји:
20 "Izvršavajući ili obavljaajući ovaj zadatak..."

21 Da li ste našli taj deo koji počinje rečima: "Izvršavajući ovaj zadatak,

22

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodioču, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioča na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 veći deo aktivnosti treba ostvariti prema zaštiti stanovništva u mestima где су
2 Srbi i Crnogorci u manjini."

3 To je dosta jasno. Dakle, radi se o naoružavanju Srba, zar ne?

4 O: Da, to tako tu piše. Ovo je naredba, odnosno, ovo... ovaj akt nastao i
5 to je područni organ nadležan za upravu Priština, a pisô to je Petar Ilić. To je
6 sve u sklopu, nije se moglo dobiti oružje van formacijskih jedinica koje su bili
7 određeni i formulisani naredbom ministra odbrane, tako da tu, u tim selima,
8 imali smo te probleme što su Albanci bili naoružani. Oni nisu se odazivali na
9 pozive a... a... ni... a... Civilne odbrane ni vojske, a ovi ljudi su bili non-stop
10 napadani. I, onaj deo civilnog stanovništva koje se odazvao na pozive regularne,
11 oni su bili naoružani.

12 P: Gospodine Farkaš, pre nego što pređemo na sledeći dokument, izgleda
13 da Vi sada ipak prihvataste to da su se Srbi civili naoružavali, da ih se
14 naoružavalo. Da li sam u pravu?

15 O: On...oni su bili u sastavu formacijskih jedinica Civilne odbrane.
16 Jedinice Civilne odbrane koje su se formacijom bili predviđeni. Oni koji su se
17 odazvali... odazivali pozivu, oni su po toj formaciji i bili naoružani.

18 P: Da se vratim na ono što sam ranije bio rekao, kada sam Vas pitao u
19 vezi zločina koje je počinio, na primer, Delić. Ako naoružavate lokalno
20 stanovništvo i ako to stanovništvo počini krivična dela, zločine, ubije ljudе
21 tim oružjem, onda je vrlo teško njih krivično goniti za krivična dela.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15 Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govorik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladjena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 Vrlo je teško njih krivično goniti ako ste ih Vi naoružali, zar ne? Da
2 li to prihvivate?

3 O: Ja ne znam koja je krivična dela učinio Delić, ako sam Vam dobr... Vas
4 dobro shvatio, ja to ne znam. Delić, kol'ko ja znam, on je general Vojske
5 Jugoslavije. Ne znam za njegova krivična dela, šta je on učinio. Međutim, ja
6 Vama tvrdim da postojale su formacije i tačno određeni broj ljudi, i preko
7 organa... organa Ministarstva odbrane, ovi ljudi koji su se odazvali po toj
8 formaciji bili naoružavani. I oni su bili u sistemu za otkrivanje, odnosno, za...
9 v... bili su podležni /sic/ svim sankcijama kao što je to i u vojsci i u MUP-u, za
10 učinjene nedela.

11 G. NICE: [simultani prevod] Samo jedan trenutak, molim Vas.

12 [Tužilaštvo se savetuje]

13 GĐA PREVODILAC: Mikrofon nije uključen.

14 G. NICE: [simultani prevod] Veće i sudija su primetili da sam ja
15 pročitao, odnosno rezimirao i onaj deo o grupama koje nisu bile naoružane jer su
16 imale oružje s nekoq drugoq mesta.

17 SUDIJA KWON: [simultani prevod] U transkriptu стоји да је број овог
18 документа 391, табулатор 21. Међутим, зар се не ради о документу 319?

19 G. NICE: [simultani prevod] Samo jedan trenutak, da proverim.

20 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Radi se o dokumentu iz bindera gospodina
21 Cooa. Trebalo bi da bude 319, tabulator 21.

22 G. NICE: [simultani prevod] Da, dokument 319, tabulator 21. Moja greška.

23 P: U vezi sa ovom istom temom, gospodine Farkaš, hteo bih da pogledate

24

25

26

27

28

29

čtvrtek 10.11.2005

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovni zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 jedan drugi dokument koji je već uveden u dokazni spis. Radi se o tabulatoru 258
2 /u engleskom transkriptu: "248"/. Radi se o jednom događaju koji se desio
3 kasnije 1998. godine, i o tome je svedočio Shukri Aliu /Šukri Alija/. I radi se
4 o jedinicama Civilne odbrane, o čemu ste Vi govorili. Pre nego što pogledamo
5 dokument, Vi prihvivate činjenicu da su jedinice Civilne odbrane bile naoružane,
6 zar ne?

7 O: Jedi...jedinice Civilne odbrane nisu bili kompletno naoružani. Samo
8 onaj deo civilne i na onim prostorima gde su bili mobilisani. 'Nači, nije se sve
9 jedinice, na svim d...delovima Jugoslavije, jel ovo što ovo važi, važio je za celu
10 teritoriju Jugoslavije. Ovaj akt, znači, samo važi za onaj deo i za one opštine
11 i za ona područja gde su i ljudi bili mobilisani. A to su uglavnom stavili -

12 P: Pogledajmo sad ovaj dokument. Ovo je dokument iz Prištine koji je
13 lično Vama upućen.

14 G. NICE: [simultani prevod] Ako bi mogli to da vidimo sada na ekranu.
15 Molim da se stavi sledeća strana.

16 P: Dakle, dokument potiče iz Prištine, područni organ Republike Srbije.
17 Upućen je Vama lično. I tu stoji: "U vezi sa zahtevom iz Vašeg teleksa" - navodi
18 se broj - "od oktobra 1998. godine, želimo da Vas obavestimo u vezi sa sledećim:
19 U našim komunikacijama" - pa stoji broj - "Vi ste zatražili da komanda 3. armije
20 obezbedi za nas oružje i municiju, i to za sve jedinice koje se formiraju i
21 razvijaju od strane odelenja i sekcija na teritoriji Autonomne pokrajine Kosovo
22 i Metohija."

23 Dakle, tu se navodi da sve jedinice koje razvijaju odelenja i sekcije,

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno previdiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod previdioča na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 da te jedinice trebaju biti naoružane. Zar ne?

2 O: Jeste, tako piše.

3 P: Ako pogledamo kraj ovog dokumenta - to je druga strana engleske
4 verzije, ista strana B/H/S verzije - u poslednjem paragrafu стоји: "Želimo да
5 istaknemo da daljnje aktivnosti u vezi sa uzimanjem, distribucijom i
6 individualnom upotrebo oružja će zavisiti od Vaših naređenja i o planovima o
7 mobilizaciji koji su sačinjeni."

8 Dakle, Vi ste bili osoba koja je trebala da to aktivira, dakle, da
9 aktivira proces njihovog naoružavanja, odnosno Vi ste trebali da naoružate te
10 ljudе. Recite nam, šta ste Vi učinili?

11 O: Prvo, proces aktiviranja je samo moglo ići preko mene, a odluku o
12 mobilizaciji određenih struktura donosi Savezna vlada. Prema tome, po... po... po
13 odluci Savezne vlade o aktiviranju određenih tela Civilne odbrane, ovo oružje je
14 moglo biti podeljeno preko mene, preko mojih naređenja dalnjih, ovim ljudima.

15 A drugo, ovo pojedinačno što ovde piše, Vi vidite ovde gore u drugom
16 pasusu - ovaj duži pasus gde se nabrajaju ove brojke - tu su jedinice Civilne
17 odbrane, vojni obveznici, jedinice veze i službe osmatranja i o... i os...
18 obaveštavanja i osmatranja. To su redovne jedinice Ministarstva odbrane koje se
19 nalaze po celoj dubini, tako da gro naoružanja išlo je za njih, koji su
20 formacijom predviđene, jasno definisane. To su jedinice veze koji razvijaju vezu
21 po teritoriji, oni se kreću, obezbjeđuju vezu sa... komandovanja

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 civilnih struktura, tako da ti ljudi morali su biti naoružani kao i pripadnici
2 Civilne zaštite i Civilne odbrane, onaj deo koji je mobilisan.

3 Ovo individualno je podeljeno bilo zato što oni ljudi, vršeći svoje
4 funkcije u kancelarijama ili u skloništima, stalno bili su izloženi napadima. I
5 to je naređeno, da pripadnici Ministarstva unutrašnjih poslova, dalje se njima
6 podeli oružje i oružje da se drži u kasama.

7 P: Budući da sam se ja fokusirao na Civilnu odbranu tokom Vašeg
8 svedočenja - time ste se tada bavili - gospodin Ali je upitan da li su sve te
9 jedinice bile naoružane. On je rekao da su bile, a onda ga se takođe pitalo da
10 li je to važilo za sve pripadnike etničkih grupa ili ne, a on je objasnio da
11 niko od Albanaca nije primio oružje u skladu sa ovim planom, da je njima čak
12 bilo i oduzeto oružje i da je pretila ozbiljna kazna ukoliko poseduju oružje.
13 Dakle, ovo što proizlazi iz ovog Vašeg naređenja jeste, ustvari, jedna šema da
14 se naoružaju Srbi ali ne i Albanci. To je dokaz. Da li Vi to prihvivate?

15 O: Go... al' gospodin Ali Šukrija, on je bio činovnik, odnosno radio u bi...
16 u... u strukturama odbrane u Prištini, i on je četiri-pet dana pre agresije
17 dezertirao iz jedinice. On je bio poslednji Albanac koji je napustio strukture
18 odbrane. On je dezertirao, odnosno tražio odmor, otišao na odmor i nije se
19 vratio. Tako da on, koji je bio zadužen za civilnu, o...ovaj, e... o... Civilnu
20 zaštitu i u toj... u tom... unutar te Civilne zaštite za evakuaciju, on je
21 dezertirao, i aktom pomoćnik... sa... zamenika saveznog ministra, on u nekom periodu
22 bio i pravno razrešen i otpušten iz... formalno iz sastava. Prema tome, on nije u
23

24

25

26

27

28

29

30

1 to vreme -

2 P: Molim Vas, da li možete da odgovorite na pitanje? Da li je on u pravu
3 kada kaže da su samo Srbi naoružavani, da su samo oni bili naoružani? To je
4 njegovo svedočenje.

5 O: Njegovo svedočenje. Nismo mogli mi, kao... gde sam ja ovde, u
6 prethodnom, naredio da svi pripadnici koji su u kancelarijama i rade na terenu
7 budu... bude im podeljeno oružje, ja njemu nisam mogao dati i niko nije mogao dati
8 oružje kad je pobegao, otišao, dezertirao. I isto tako, albanski... ovaj, kosovski
9 Albanci nisu se odazivali ovim pozivima i nije moglo njima biti podeljeno
10 oružje. Oni koji su odazvali, njima je dato. Ja ne znam da l' je bio i jedan.
11 Zbog presije, pritiska koji su vršeni od UČK /OVK/ na njih, oni nisu smeli ili
12 nisu hteli da se, ovaj, odazivaju našim pozivima i da bude podeljeno oružje.
13 Oružje je podeljeno onima koji su odazvali.

14 P: Da li možete da predočite neki spisak ili da nam kažete da li postoji
15 neki spisak sa imenima Albanaca koji su primili oružje u skladu sa Vašim
16 naređenjem, kako biste pokazali da svedočenje Ali Šukrije nije istinito? Da li
17 možete da nam ukažete na takav neki dokaz?

18 O: Ali... Ali Šukriju nije mogao ovo da vidi jel sam rekao da nije bio više,
19 i ko zna gde je bio. On je već tada bio u... u... u red...redovima UČK, a nemam
20 takav spisak. Nemam takav spisak ni... pri sebi. Verovatno na terenu negde to
21 postoji, jel postoje spiskovi mobilisanih jedinica tačno poimenično, i zaduženje
22 za opremu.

23 P: Još dve stvari u vezi sa ovom temom. To možemo brzo da predemo. Veće
24 je rado prihvatio, i to zajedno, dokazne predmete od 6 do 11. Dakle, radi se o

25

26

27

28

29

30

1 imenovanjima raznih ljudi na mesta komandira štabova: Popović, Nikolić, itd. Svi
2 ljudi koji su bili imenovani na ta mesta su Srbi, zar ne: Andželković, Topalović,
3 Kasić, itd. Svi su oni Srbi, zar ne?

4 O: Jesu, sem dvojice mesta u nižim... u opštinama ima i... ima i Albanaca,
5 ja mislim dvojica-trojica u nekim opštinama.

6 P: Pokažite nam ta imena, molim Vas.

7 O: Ovd...ovde nema. K... rekô sam u opštinama, ovde nema postavljenje u
8 opštinama.

9 P: U redu, hvala. Hvala.

10 Poslednje - možemo da pronađemo i taj dokazni predmet ako bude potrebno
11 - no, Veću je taj dokument dobro poznat. Radi se o naredbi na koju se optuženi
12 oslanjao tokom svedočenja gospodina Delića i nekih drugih svedoka. Radi se o
13 dokaznom predmetu 356, a to je dokument od 23. marta, a prema tom naređenju daje
14 se instrukcija da Prištinski korpus sarađuje sa naoružanim, nešiptarskim
15 stanovništvom, a moguće je da postoje neke druge naredbe u tom smislu.

16 Do marta 1999. godine, s obzirom da ste Vi bili na položaju na kojem ste
17 bili i znali ste šta se dešava u vojsci, da li je Vama bilo poznato da se izdaju
18 naređenja kako bi se u borbe inkorporiralo naoružano nešiptarsko stanovništvo?

19 Ja ću Vam pročitati sada šta stoji u toj naredbi. Dakle: "Pojačavanjem i
20 naoružavanjem nešiptarskog stanovništva Kosova i Metohije, Prištinski korpus
21 pomaže MUP-u u uništavanju SDS-a /kako je prevedeno/ u njihovoј zoni
22 odgovornosti."

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 Dakle, to je ono što je rečeno u toj naredbi. Da li je Vama poznato da
2 su takva naređenja bila izdavana?

3 O: Pa, ne znam. Ovde tri stvari stoje. Znači, stoje vojska, stoje MUP,
4 i... i... i neki naoružani civili. I onda Vi tvrdite, ja ne znam za taj dokumenat,
5 i MUP -

6 P: U redu. Pronaći ćemo taj dokument pa ćemo Vam ga pokazati. Da li Vi
7 kažete - dakle, kao osoba koja je imala opšta saznanja o vojnim aktivnostima na
8 Kosovu i takođe kao osoba koja je posećivala Kosovo - da Vama nije bilo poznato
9 da je vojska korporirala u svoje redove oružano nešiptarsko stanovništvo, uprkos
10 činjenici da ste Vi u Ministarstvu odbrane imali ulogu u procesu naoružavanja?

11 O: Kako vidite, moj akt sa kojim sa ja naoružavao, odnosno odobrio i
12 obezbedio oružje, to potiče krajem osamdeset i... 1998. godine, tako da u ovim...
13 ovim... ovoj situaciji dole, ja ne znam. A inače, po Zakonu o odbrani, u zoni
14 dejstava... borbenih dejstava... e... određenih jedinica, sve naoružani sastavi treba
15 da uđu u... u... pod komandu određenih nivoa komandovanja vojske. Znači, bataljona,
16 brigada... uglavnom brigada. Tako da, ako su postojali neki, onda je to bilo
17 ponovo il' su bili mobilisani kao rezervni sastav MUP-a, ili su bili mobilisani
18 kao saz... rezervni sastav vojske.

19 P: Mi ćemo Vam pokazati dokument, ukoliko ne prihvivate to. Ne znam da
20 li možemo odmah da ga pronademo. Radi se o tabulatoru 300.

21 G. NICE: [simultani prevod] Molim da se relevantni delovi stave na
22 grafoskop. Radi se o paragrafu broj 2, ne znam na kojoj strani. Mislim da se
23 radi o strani 2.

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioča na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 P: Vidite koji je kontekst ovog naređenja, zatim očekivanja u vezi sa
2 šiptarskim terorističkim snagama, pa onda ima onaj deo koji sam Vam ja pročitao,
3 i onda imamo zadatak.

4 GĐA PREVODILAC: Prevodioci nemaju originalan dokument, napomena.

5 SVEDOK: Ako možete da mi ukažete gde... u kom paragrafu stoji ovo
6 uključivanje?

7 P: Svakako, to je paragraf 2 originala, zagлавље: "Zadatak Prištinskog
8 korpusa." To je vrlo kratak paragraf.

9 Shvatate, gospodine Farkaš, to je dokument koji je uvela Obrana.

10 O: Pa, ne shvat... ne... Ja ne shvatam, j... ovde ne vidim civile.

11 P: U prevodu na engleski piše: "Sa ojačanjima i naoružanim nešiptarskim
12 stanovništvom sa Kosova i Metohije..." Tako piše u prevodu na engleski.

13 O: Pa, onda nemamo isti prevod. Ovde ja imam ovaj dokument, na drugi
14 paragraf: "Zadatak Prištinskog korpusa..." Da, to u preambuli piše, jeste.

15 P: Da? Dakle?

16 O: /nečujno/ ...ment. Ovaj dokument meni nije poznat. Ovaj dokument prvi
17 put vidim. Vidim da je od 23.03. To je rano proleće. Ne znam o ovom dokumentu,
18 prvi put vidim ovaj dokumenat i to nije meni poznato.

19 P: Vi ste preuzeli svoje dužnosti narednog dana, je li tako?

20 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Nismo čuli prvi dio pitanja.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladjena s transkriptom na engleskom jeziku.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15 Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govorik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladjena s transkriptom na engleskom jeziku.

1   G. NICE: [simultani prevod] Ponoviću.

2   P: Vi ste preuzezeli dužnosti narednog dana i postali ste osoba preko koje
3   su prelazile sve informacije. Ova operacija koja se pominje u ovom naređenju
4   trajala je pet dana, dakle od samog početka Vašeg preuzimanja dužnosti. Dokazi o
5   tome, gospodine Farkaš, uključuju i to da su svjedoci rekli da su vidjeli da su
6   u vojnim snagama bili uključeni i ljudi čije su likove prepoznivali. To su bili
7   lokalni srpski seljani, stanovnici srpskih sela. Da li ste spremni da prihvivate
8   da je ova naredba stupila na snagu i da je korišteno naoružano nešiptarsko
9   stanovništvo?

10   O: Čim je naredba izdata, ona je verovatno stupala i sigurno je stupala
11   na... na snagu, ali ovaj je period kada se intenzivno vrši i mobilizacija i popuna
12   jedinica. Prema tome, likovi koji Vi kažete, oni su jedino mogli biti
13   mobilisani, inače ne bi mogli biti u sastavu vojske, ne bi mogli biti u sastavu
14   jedinice. Po kojoj osnovi? Oni pre nego što dođu u jedinicu jesu civili, al' su
15   vojni obveznici i po mobilizaciji dolaze i oblače uniformu i postaju
16   sastavni deo, odnosno pripadnici Vojske Jugos... Vojske Jugoslavije. Tako da ti
17   likovi koje svedoci prepoznaju, verovatno... prepoznali ih. Pre toga su bili
18   civilni, mobilisani su i ušli u sastav vojske. To ne znam kakav je to -

19   P: Ništa se ne kaže o tome da su oni mobilisani. Ovdje imamo naređenje i
20   imamo iskaze svjedoka. Dozvolite da Vam postavim sljedeće pitanje - čini se da
21   ono nema veze s tim, ali vrlo brzo ćemo se vratiti na ovu temu - da li sjećate

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 da ste juče objasnili Vijeću da nije bilo nikakvog naređenja da se čisti to
2 područje, nikakvog naređenja da se protjeruju Albanci i, da bi bilo takvo
3 naređenje trebalo bi da bude napismeno, da to bude napismeno naređenje,
4 uputstvo, koje bi prošlo komandnim lancem? Da li se sjećate tog dijela Vašeg
5 svjedočenja?

6 O: Da, sećam se.

7 P: Kao general, obrazovan čovjek, morali ste, tvrdim, biti upoznati sa
8 činjenicom da se ozbiljni zločini etničkog čišćenja i genocida mogu vrlo lako
9 ostvariti, a da se pri tome ne daju opšta uputstva upućenih vođa koji se, između
10 ostalog, mogu da osalone na lokalne mržnje i netrpeljivosti da bi se ostvario
11 njihov plan. I to je razlog zašto su očigledno opasni lokalni naoružani mještani
12 uključeni u vojne jedinice. Da li ste Vi upoznati sa takvim jednim opštim
13 predlogom, stavom?

14 O: Pre svega, moja izjava jučerašnja se odnosila na to da... objasnio sam
15 šta znači čišćenje i akciju koju je vojska izvodila zajedno sa MUP-om, to je
16 bilo čišćenje, odnosno borba protiv terorista koji se nalazili na tom prostoru.
17 Prema tome, moja izjava se odnosila na to da je to tako.

18 A drugi deo moje izjave odnosilo se na to da kroz komandni lanac i
19 odgovornost bez naređenja, određene radnje sigurno nisu mogli izvesti, pogotovo
20 ovakve, da se sa tim ljudima, odnosno sa vojskom, da se vrši u smislu čišćenja,
21 kako Vi to tumačite. Znači, ubijanje stanovništva i tako dalje.

22 Vojska je isključiva... iskvočivo... isključivo vodila akciju, odnosno borbu
23 protiv šiptarskih terorista, i u momentima kad ih su oni napadali, uzvraćali

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 napadom. A da su prolazili kroz teritoriju, verovatno da bi se obezbedila
2 komunikacija, obezbedila mogućnost snabdevanja, i to sam rekô da mi, u tom
3 trenutku, u drugoj polovini... do druge polovine te godine, mi smo imali 50%
4 prostora Kosova odsečeno od drugih, znači okupirano, odnosno zauzeto od strane
5 šiptarskih terorista. Upravo tako kao što se ovih dana dešava. Sada ne može ni
6 predstavnici, ni snage Ujedinjenih nacija koje se nalaze tamo, da se kreću
7 Kosovom.

8 P: Mislim da ste se udaljili od mog pitanja. Kao vojno lice na višem
9 položaju, ja Vas ponovo pitam da li Vi prihvivate situaciju da je uključivanje
10 lokalnog naoružanog stanovništva, civila, opasno jer oni mogu da ostvare svoje
11 vlastite, kao i vojne ciljeve, u trenutku kada su naoružani i djeluju u
12 zajednici koju poznaju? Da li prihvivate da je nešto tako opasno?

13 O: On...oni morali biti u... pod sistemom komandovanja. Prema tome, morali
14 su imati uniformu, morali su biti raspoređeni u jedinicama, bez obzira da l' su
15 lokalni odavde ili onade /sic/. Prema tome, oni sa tog prostora su mobilisani i
16 ušli u te sastave. Ja ne znam pravu suštinu ovog naredenja u vezi ove preambule
17 što tu стоји, međutim nije se moglo desiti da civili budu u stroju sa vojskom,
18 naoružani ili nenaoružani. To nema... n... n... siguran sam da nijedan svedok Vama to
19 neće potvrditi, da u sastavu jedinice vojske videli civile. Ako su ih
20 uključivali, kao što ovde piše, onda su ih i naoružavali i oblačili u uniforme,
21 i bili su pod komandom. Tako ja mogu da tumačim ovaj, ovo što je -

22

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodioču, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioča na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladljena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 P: U redu. Onda idemo dalje. Rekli ste nam...

2 G. NICE: [simultani prevod] Uzgred, časni Sude, ima i drugih sličnih
3 naređenja pred vama o upotrebi nešiptarskog stanovništva i jedno je od 15.
4 aprila. Nisam još dobio broj tog dokaza.

5 P: Vi ste preuzezeli svoju dužnost 24. marta i rekli ste nam da jedva
6 mjesec dana prije nego što je počela agresija, ovaj optuženi Vas je pozvao i
7 rekao Vam da ima namjeru da Vas postavi na čelo uprave za bezbjednost. Ja neću
8 osporavati da je taj sastanak između Vas i njega se odigrao privatno, u
9 situaciji kada je trebalo da se marginalizira Dimitrijević, ali želim da Vas
10 pitam neke detalje tog razgovora, i vratićemo se na pitanje koje sam Vam
11 postavio juče. Da li je bilo kakva zabilješka sa tog sastanka na raspolaganju?

12 O: Gospodine Nice, pre svega, gospodin Milošević nije me privatno
13 pozvao. Njegov poziv je išao preko kabineta saveznog ministra odbrane. Savezni
14 ministar odbrane me pozvao i rekô da treba da se javim predsedniku, i to nikakav
15 privatni sastanak nije bio.

16 I ja sam otišô kod predsednika i od... o... o... u situaciji kad sam ja došô,
17 nije tu bio niko da vodi zapisnik. I ja sam trebô idem kod vrhovnog komandanta
18 ili predsednika države i vodim beleške? Ja nisam znao zbog čega dolazim, uopšte
19 nisam znao. Prema tome, nisam vodio nikakve beleške i ne znam da l' je taj sast...
20 razgovor snimljen ili nije, ili kako je to bilo, nije niko bio drugi prisutan.

21 Prema tome, i o tom prilikom rekô sam šta sam rekô, vezano za Acu
22 Dimitrijevića, i koji odgovor sam dobio za to.

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioца na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 P: Šta ste rekli o Aci Dimitrijeviću na tom sastanku?

2 O: Nisam ja Aci Dimitrijeviću ništa rekô, zato što nije bio tamo, nego
3 ja sam rekô šta sam izjavio u vezi mog pitanja predsjedniku šta će biti sa Acom
4 Dimitrijevićem. Ja sam takvu izjavu dao, gospodine Nice.

5 P: Shvatom. Da biste preuzezeli tu funkciju koju Vam je ponudio optuženi,
6 Vi biste na toj funkciji direktno njemu odgovarali ili biste bili podređeni
7 načelniku Generalštaba, Ojdaniću?

8 O: Direktno sam bio potčinjen generalu Ojdaniću.

9 P: Pa, zar ne mislite da je prilično čudno da nedostaje taj nivo
10 kontrole i rukovođenja, predstavljen na ovom sastanku, gdje ste Vi direktno
11 imali razgovor sa optuženim, a da Ojdanić nije bio prisutan da bi čuo šta Vi
12 imate da kažete? Zar Vam se to ne čini pomalo čudnim?

13 O: Ne čini mi se čudnim. Ja sam bio pomoćnik saveznog ministra,
14 predsjednik me je pozvao, ja sam mislio da s... da je se radi ovde o... o konačnom
15 završenju planova odbrane. Uopšte mi nije čudno, s tim pre što sam ja neposredno
16 posle tog sastanka o...otišao kod ministra, javio sam mu se i rekô sam mu o čemu
17 je bilo reči. Ministar mi je rekô da najhitnije i da požurim sa konačnim
18 pripremama za odbranu zemlje, za te planove, i sa tog mesta posle, posle tog
19 javljanja, otišo sam se i javio Ojdaniću, i Ojdanić meni je rekô da zna za taj...
20 da je faktički predlog prema takvom jednom postavljenju, takav predlog poznat i
21 njemu. Znači, negde je razgovarô ili na... negde su razgovarali. Nikako nije čudno
22 da predsednik države zove generala na neki sastanak.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Vidite, ja ne osporavam da su stvari rečene, ili čak i zapisane na
2 sastanku, o primjerenom ponašanju vojske u vrijeme sukoba. Možda ću Vam kasnije
3 postaviti pitanje u vezi s time, a možda i neću, ali ovdje, Vi ste ovom Vijeću
4 rekli da Vam je optuženi tom prilikom, dakle mjesec dana prije nego što su pale
5 bilo kakve bombe, da Vam je rekao da vojska... Služba bezbjednosti treba da se
6 potrudi što više može da koristi svoje kompetencije kako bi se sačuvao obraz
7 vojske i vojnika. Dakle, da ni u jednom trenutku ne treba ispustiti uzde komandi
8 i treba spriječiti da se počine bilo kakvi zločini, da se mora sačuvati obraz
9 vojnika, i on Vas je - dakle, mjesec dana prije nego što je napadnut - usmjerio
10 na to da vojnici ne smiju da rade bilo kakve loše stvari.

11 Dakle, mjesec dana prije nego što su pale bilo kakve bombe, on je
12 skrenuo Vašu pažnju na činjenicu da bi njegovi vojnici mogli da počine neka
13 nedjela. Da li je to istina ili ste Vi to jednostavno izmislili?

14 O: A, nisam ja izmislio, to je sasvim normalna stvar, da u... za vreme
15 masovne mobilizacije, eventualnog napada i tako dalje, da se dešavaju neke
16 stvari koje su nepoželjne u vojsci, s tim pre što smo bili svedoci i znamo da se
17 i na drugim prostorima Jugoslavije takve stvari se dešavale. Prema tome, to je
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 preventivno upozorenje da se preduzme sve to što... što je moguće. S druge strane,
2 to je bilo manje od mesec dana, ali u to vreme mi smo, kao što sam kasnije
3 saznao kad sam stupio na dužnost, bile su izuzetne jake pripreme obaveštajne i
4 kampanja medija za tu... moguće bombardovanje. Tako da to ništa čudno nije da se o
5 tim stvarima razgovara i da preventivno ukaže z... na neke probleme koji mogu
6 nastati da bi svih... a... n... zbog toga da bi se sprečili.

7 P: Takve stvari su se dešavale u drugim dijelovima Jugoslavije - gdje,
8 kad i šta se dešavalo?

9 O: U toku tih borbenih dejstava, videli smo da se to dešavalo, prema
10 tome, u otcepljenim republikama. Prvo je počelo od Slovenije, gde su nam na
11 graničnom... na granici Slovenije Slovenci ubili nekoliko vojnika - otud je počelo
12 - i to nenaoružanih vojnika.

13 P: Da, to je u izvesnom smislu bilo prilično davno i to je bila jedna
14 druga grupa ljudi koja se može okriviti jer to su bili Slovenci. Da li ste na to
15 zaista mislili kad ste rekli da je bilo problema? Možda to niste namjeravali,
16 ali Vam se omaklo i Vi ste to rekli. Dakle, sada bih želio da čujem malo više
17 detalja. Rekli ste da su se određene nepoželjne stvari dešavale u vojsci i "mi
18 smo bili svjedoci da su se takve vrste stvari dešavale u drugim dijelovima" -
19 upotrijebili ste množinu - "Jugoslavije". Molim Vas, recite nam o čemu govorite.

20 O: Ja nisam rekô da smo mi bili očevici i svesni, nego znali smo da se
21 te stvari dešavali. Znalo se kroz štampu, kroz dopise, i tako dalje, z... od
22 izbeglice koji su proterani sa prostora Hrvatske, 300.000 ljudi koji se došlo.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Znači, o tim stvarima, dešavanjima i iz Bosne, znalo se. Pisala je... pisale su
2 novine. Jednog trenutka iz Bosne mi smo imali izuzetan veliki broj izbeglica
3 Bosanaca, znači, koji su se u Srbiji bili prihvaćeni, i onda o tim događajima
4 pisale su i novine i to se znalo kroz štampu.

5 P: Gospodine Farkaš, Vi ste dali svečanu izjavu da ćete govoriti cijelu
6 istinu, a čini se da ste Vi i dalje previdjeli mogućnost da je bilo koji od
7 srpskih vojnika učinio neko nedjelo. Dajem Vam treću šansu.

8 Kada ste pomenuli to da je postojalo iskustvo da su se loše stvari
9 dešavale, da li ste pri tome mislili da su Srbi radili loše stvari? Recite nam,
10 molim Vas.

11 O: Ja sam mislio, odnosno kazao ono što sam čitao u novinama, da se u
12 toku tih borbenih dejstava b... dešavale su se i zločini, i tako dalje. Prema
13 tome, i sa jedne i sa druge strane. Znači da su to, takve zločine činili i
14 Hrvati i Srbi na tim prostorima gde su vođena ta borbena dejstva.

15 P: Mislite na Vukovar, Dubrovnik, Srebrenicu? Da li ste to imali na umu?

16 O: Mislio sam i na druge prostore koje... to Vi ne spominjete, znači
17 mislio sam na celi prostor bivše Jugoslavije.

18 P: Recite nam nešto o planu odbrane. Mi smo pokušavali da dođemo do tog
19 plana odbrane već dvije godine, ali niko nije htio da nam ga dostavi. Šta je u
20 tom planu odbrane rečeno za civile na Kosovu? Šta je trebalo da se desi sa
21 njima?

22 O: Kako, šta može da se desi? Da budu... šta o... treba se desi sa civilima?

23 Pre s -

24 P: Rekli ste nam da ste pripremali konačnu verziju plana odbrane,

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15 Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govorik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladjena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 predviđajući sukob za nekoliko sedmica - i zaista, to se i desilo - u kojem će
2 Vas međunarodna zajednica bombardovati, kao što i jeste, odnosno NATO je to
3 učinio. Dakle, kakav je bio plan?

4 Možete da to razbijete u dva dijela, ako želite. Kakav je bio plan šta
5 da uradite sa OVK, a kakav je bio plan šta da uradite sa onima koji nisu bili
6 pripadnici OVK? Recite nam.

7 O: Gospodine Nice, Vi, pre svega, ne razlikujete plan odbrane zemlje od
8 plana upotrebe vojske. Plan upotrebe... plan odbrane zemlje sadrži niz elemenata
9 koji nemaju nikakve veze sa oružanim dejstvima i oružanim b... oružanom borbom
10 Vojske Jugoslavije, sem u onom delu gde se naoružava određenom količinom oružja
11 Civilna zaštita i Civilna odbrana, prema konvenciji ženevs... prema Ženevskoj
12 konvenciji.

13 Prema tome, plan odbrane zemlje, pre svega, podrazumeva mobilizaciju
14 civilnih struktura društva, izradu ratne sistematizacije skupštine, vlade i svih
15 državnih institucija, predviđa sklanjanje materijalnih dobara, evakuacije i
16 narodne banke, reziora, predviđa stavljanje u funkciju, u ratnu proizvodnju,
17 privredu i sklanjanje svih privrednih resursa od oštećenja koji bi kasnije mogli
18 da se koriste za vođenje odbrane. Prema tome, odbrana... plan odbrane i niz drugih
19 elemenata, plan odbrane ne predviđa oružanu borbu. Samo oružanu borbu u smislu
20 organizovane... u smislu kao što je... il... što su jedinice vojske, kao što je JNA.

21 Plan odbrane je, ja ne znam, prelazak privrede na ratnu proizvodnju. Ako
22 Vam je to potrebno, verovatno možete -

23 P: Zastanite na trenutak. Rekli ste nam šta ste radili, rekli ste nam
24 šta ste prezentirali optuženom na tom iznenadnom sastanku mjesec dana prije nego
25 što su počela neprijateljstva, i to je imalo veze sa konačnim detaljima plana.
26 Zar taj plan nije imao nikakve veze sa tim kako reagovati na NATO ako oni počnu
27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 da bombarduju? Jer to je ono što nas interesuje.

2 O: Pa, taj plan, inače je plan Civilne odbrane i uloga jedinice Civilne
3 zaštite jeste u sklanjanju i zaštiti stanovništva u... od elementarnih nepogoda,
4 od raznih akcidenata i od v... posledice borbenih dejstava. Prema tome, taj plan
5 je predviđao kompletno sklanjanje tan... stanovništva u skloništa, za to izrađene
6 skloništa, ili na drugo mesto gde nisu morali... nisu mogli biti bombardovani,
7 znači s -

8 P: Da li se išta kaže -

9 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice, moram Vas sada
10 zaustaviti. Napravićemo pauzu na 20 minuta.

11 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

12 ... Početak pauze u 11.23h

13 ... Sednica nastavljena u 11.45h

14 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite molim. Izvolite sjesti.

15 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Nice.

16 G. NICE: [simultani prevod] Prije nego što se vratim na ispitivanje,
17 pitanje prirode ekspertskega komiteta je nešto čime bih se bavio ako bih imao
18 vremena. To je tabulator 10, gdje su svi dokumenti komisije Vojske Jugoslavije,
19 barem oni koje smo dobili, i ja ću pokušati da nađem vremena da se time bavim sa
20 ovim svjedokom.

21 P: Vaš posljednji odgovor, gospodine Farkaš, koji se odnosio na plan, a
22 plan je predviđao sklonište za stanovništvo u slučaju bombardovanja, kako bi
23 bilo na bezbjednom ukoliko dođe do bombardovanja - odgovorite nam sa "da" ili
24 "ne" - da li se taj plan konkretno bavio time šta treba da se desi sa kosovskim
25 stanovništvom? Odnosno, da li je bio razbijen u dva dijela: onaj koji je trebao
26 da se bavi navodnim teroristima, tim dijelom stanovništva, i onim koji nisu bili
27 teroristi?

28 O: Plan ne razdvaja ni po nacionalnosti ni po veri. Stanovništvo
29 definisano je kao stanovništvo koje se na tom de... terenu nalazi, prema tome, to
30 ne стоји да по вери, по нацији, и nije bilo podeljen plan prema Kosovu i prema

1 Vojvodini, nego ti osnovni principi su u planu važeći bili za celu teritoriju
2 Jugoslavije.

3 P: U redu.

4 G. NICE: [simultani prevod] Ostajemo, naravno, i dalje zainteresovani za
5 to da vidimo bilo kakav dokument u vezi sa tom vrstom plana koji tražimo, koji
6 bi se bavio pripremama za bombardovanje NATO-a.

7 Dok je ovaj dokument na grafoskopu, ja bih zamolio da nam poslužitelj
8 pokaže donji dio prve stranice.

9 P: I, u vezi sa Vašim odgovorom, gospodine Farkaš, o zaštiti civila u
10 periodu rata, da li Vi, kao vojnik, prihvivate tvrdnju da vojska može adekvatno
11 funkcionisati u stanju rata samo pod civilnom kontrolom?

12 O: Vojska ne odlučuje o ratu i miru. O ratu i miru odlučuje politika.

13 Znači, ratno stanje je uvedeno odlukom Skupštine, odnosno Savezne vlade.

14 P: U redu. Na isti način, policija - bilo da je riječ o militarizovanoj
15 policiji kao što je to bila ovdje, ili policija u drugim uslovima - u vrijeme
16 rata ne može da djeluje, a da ne odgovara na zahtjeve civilnog rukovodstva. Je
17 li tako?

18 O: Rukovodioci MUP-a, odnosno ministar up... mup... ministar unutrašnjih
19 poslova je član vlade. Znači, on je član Vlade Republike Srbije. Prema tome, on
20 tu dobija određene... ono što vlada doneće, donese zajednički i on deluje u skladu
21 sa donetim odlukama.

22 P: Ali, to se onda razlikuje od vojske. Jedan organ odgovara direktno
23 vladu, a kome odgovara vojska?

24 O: Vojska odgovara Saveznoj vladu. Vojska je savezna institucija i do
25 tog trenutka, početka rata -

26 P: U redu. Treba nam Vaša pomoć u vezi sa sljedećim: pogledajte

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioča na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 zaglavljje ovog dokumenta. Vidite da tu piše "Zajednička komanda" i da ova
2 naredba dolazi od Zajedničke komande. I, ako biste pogledali sada kraj
3 dokumenta.

4 G. NICE: [simultani prevod] A molim poslužitelja da nam pokaže kraj
5 dokumenta.

6 P: Tu je jednostavno potpisano "Zajednička komanda za Kosovo i
7 Metohiju." Vi ste bili tamo, bili ste u vojsci. Šta je bila Zajednička komanda,
8 recite nam.

9 O: Taj termin "Zajednička komanda" ja prvi put sam čuo u drugoj polovini
10 juna meseca 1998. godine, i to je, po mom shvatanju ondašnjem i on... sa funkcije
11 sa koje sam bio, to je bio jedan organ za koordinaciju saradnju... saradnje između
12 različitih struktura na teredn... odnosno, konkretno na teritoriji Kosova. Znači,
13 bio je jedno telo za koordinaciju.

14 P: Ako je to bilo tijelo za koordinaciju, uprkos tome što je ovdje
15 izdalo naređenje, ko je onda izdavao naređenja? Koje političko tijelo je
16 izdavalo naređenja vojsci? To je ono što mi pokušavamo da saznamo ovdje.

17 O: Pa, nije političko telo nikakvo posebno. Rukovodstvo države, odnosno
18 z... država ulazi u rat i državom rukovodi predsednik države koji je odjednom, u
19 tom trenutku, i vrhovni komandant, odnosno kolektivno telo sastavljeno, Vrhovna
20 komanda, i u okviru Vrhovne komande vrhovni komandant. I Vrhovna komanda i
21 Št...Štab Vrhovne komande komanduje vojskom.

22 P: I na isti način je Zajednička komanda Vrhovna komanda i ona je na
23 čelu države, je li tako?

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodioцу, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1   O: Nije tako. Nije tako. Zajednička komanda ne može biti ovde, kako je
2   ovde napisano. Posle možda ču da to pokušam da objasnim kako ja shvatam jel prvi
3   put vidim ovaj dokument. Jel u jednom trenutku teritorije, celoj... cele
4   teritorije, ustavom određene teritorije zemlje, dešavaju se teroristička
5   dejstva. Po administrativnoj podeli to je na teritoriji Kosova. Kosovo je...
6   Kosovo i Metohije. Kosova i Metohija je u sastavu države Srbije, a i za Srbijom
7   postoji zajednica država, odnosno kako se tada još zvalo Jugoslavija, gde je u...
8   gde je tu i Crna Gora, i ona ima svoje savezne organe. I normalno je, kad se na
9   jednoj teritoriji, u jednoj državi, desi se ono što se desilo na Kosovu, da
10   država bude, svaka normalna država, bude zainteresovana da vidi, da reši taj
11   problem.

12   I tu mi, na Kosovu, imamo različite nivoe prisustva i političkih
13   struktura i prisustva vojske i MUP-a. Vojska je, kao savezni organ, kao savezna
14   institucija, nalazi se tu i ima svoju liniju subordinacije. Policija dostiže do
15   republičkog nivoa, i on na tom nivou predstavljen, odnosno prisust...prisustvuje
16   na području Kosova. Ministarstvo odbrane ima isto tako svoju strukturu do
17   opština, a to je isto savezna institucija. I normalno je, a pored toga postoje
18   lokalne samouprave - lokalne, od opština pa do pokrajine - i tu različitu
19   heterogenu strukturu, normalno je da se neko iskoordinira rad, kad su te
20   terorističke akcije u pitanju, kad je pola teritorije tog napačenog Kosova već
21   pod blokadom terorista, i normalno je da država bude zainteresovani savezna, da
22   on delegira svog predstavnika negde dole u tu neposrednu blizinu gde se događaji
23   dešavaju. A druge su nadležnosti saveznih organa, republičkih i lokalnih organa
24
25
26
27
28
29
30

1 do nivoa pokrajine.

2 P: Da vidim da li možete da prihvate nekoliko tvrdnji, na osnovu svog
3 iskustva. U vrijeme rata vojska mora jasno da zna ko izdaje naređenja, je li
4 tako?

5 O: Tako je.

6 P: Isto važi i za policijske snage, bilo da su militarizovane ili nisu,
7 je li tako?

8 O: Ne znam šta znači to sad u ovom kontekstu - militari... militarizovane.
9 Kako to treba da shvatim?

10 P: U poređenju sa drugim policijskim snagama u vojsci, na primjer.

11 Srpska policija je bila vojna policija, kao žandarmi, na primer. Da li
12 prihvivate tu tvrdnju? U vrijeme rata imali su oružje i sve ostalo.

13 O: Pa, policija -

14 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, gospodine Miloševiću?

15 OPTUŽENI: Svedok je dobio prevod: "... u poređenju sa ostalom policijom u
16 vojsci." A, kako vidim na transkriptu, pitanje je glasilo: "... u poređenju sa
17 ostalom policijom, policijskim snagama u Evropi." Svedok nije uopšte čuo takvo
18 pitanje na srpskom jeziku.

19 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Sa tim pojašnjenjem, molim da
20 svjedok odgovori na pitanje.

21 SVEDOK: Pa, policija je struktuirana sigurno onoliko kol'ko to
22 materijalni uslovi dozvoljavaju, u skladu sa ostalim ka... razvojem policijskih
23 snaga u Evropi, ako je to pitanje. A da l' je to policija sada militarizovana -
24 ona ima naoružanje, i u miru i ratu. I policija se mobiliše i dopunjava se

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 rezervnim sastavom kao i vojska. To je... to je jasno, to se radi valjda u svim
2 ev... zemljama sveta.

3 G. NICE: [simultani prevod]

4 P: Da li onda prihvataste moju tvrdnju da policijske snage, u takvim
5 okolnostima, moraju jasno znati ko njima daje naređenja? Da li to prihvataste?

6 O: Postoji direktna subordinacija i jasno definisana, kao i u vojsci. Po
7 liniji komandovanja i subordinacije, oni znaju. Znači, sve do... od osnovnih
8 jedinica milicije pa sve do ministra policije.

9 P: U redu. Da li prihvataste... da li prihvataste da je, posebno u vrijeme
10 rata, važno da vojska i policija ovakve vrste znaju šta rade, uzajamno jedni i
11 drugi, i da koordiniraju svoje akcije?

12 O: Pa, zato je i postojala ova... ova institucija za koordinaciju koja se
13 ovde zove Zajednička komanda. Da ne samo -

14 P: Hvala Vam. I da li na kraju prihvataste da, barem 1998., Zajednička
15 komanda je bila upravo ono što izgleda da jeste bila, a to je da je bila tijelo
16 koje je imalo ovlaštenja da izdaje naređenja i vojsci i policiji?

17 O: Ne mislim tako, jer iako su oni koordinirali na određenim nivoima
18 radi sprečavanja eventualnih međusobnih sukoba u borbenim dejstvima i da
19 dobijaju saznanje o stanju na terenu, o stanovništvu, i tako dalje, to je
20 jednostavno koordinacija između njih da ne bi došlo do određenih sukoba.

21 Tako da ovo ne znam zašto je to, oni sebe nazivali Zajedničkom komandom

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 i takva... takav dokumenat stvorili. Prema tome, postojala je i pored tog... ako su
2 se oni dogovorili, postojala je subordinacija direktna. Nije mogô ništa
3 komandant 3. armije da uradi, a da ne obavesti, odnosno izvesti načelnika
4 Generalštaba. Isto tako, ni predstavnici MUP-a koji su komandovali jedinicama
5 MUP-a nisu mogli da ništa urade, iako su se dogovorili oko nekih akcija, neg...
6 dok nisu dobili određena naređenja svojom linijom komandovanja. Apsolutno je
7 definisana subordinacija. Ovde je samo reč o koordinaciji. Horizontalnoj
8 koordinaciji na određenim prostorima i vertikalna subordinacija o...određenih
9 struktura.

10 P: U redu. Dvije stvari i još jedan dokument, i jedna opšta tvrdnja.
11 Opšta tvrdnja je sljedeća, gospodine Farkaš: Vi sada dajete detalje odgovore, a
12 ustvari ste odali suštinu u Vašem prvom odgovoru koji će Vam pročitati. To je
13 stranica 52, red 20, a to je sljedeća činjenica: da ste Vi, kao i svi ostali
14 rukovodioci, znali da je ovaj rat u rukama optuženog. Vi ste rekli sljedeće;
15 kada sam Vas pitao o tijelu koje je davalo naređenja vojsci, Vi ste rekli: "Nije
16 bilo nikakvo posebno političko tijelo za to. Rukovodstvo države je ušlo u rat, a
17 na čelu države je šef države, koji je u isto vrijeme i vrhovni komandant. Takođe
18 je postojala i Vrhovna komanda, a unutar Vrhovne komande on je vrhovni
19 komandant. Prema tome, i Vrhovna komanda i vrhovni komandant rukovode vojskom."

20 U tom odgovoru, zar niste, mada okljevajući, jednostavno otkrili da je
21 ovaj optuženi sve vodio? I zbog toga - dozvolite da završim svoju tvrdnju jer

22 možda ne znate taj zadnji dio koji želim da Vam objasnim, a to će objasniti za
23 minut - zbog toga svjedoci nikada nisu bili u mogućnosti da jasno objasne šta je
24 bila Zajednička komanda, šta je bila Vrhovna komanda, jer svi su znali da je to

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioца na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15 Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govorik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladjena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 ustvari bio on. Da li je to tačno?

2 O: Nisam razumeo. Ko "on" - optuženi?

3 P: Optuženi, da. Da, on je upravljao svime, i policijom i vojskom.

4 O: Pa, neko mora da upravlja. Skupština donese odluku o ulasku u ratnu...

5 ulazak u ratno stanje i onda neko mora da bude na čelu svega toga. To je ustavna

6 kategorija i ustavom jasno definisana funkcionalna... funkcionisanja i... i Vrhovne

7 komande i Štaba Vrhovne komande, i tako dalje. Pa, valda /sic/ je to tako u

8 s...svačijoj zemlji da... da, ako dođe do rata, da neko rukovodi, neko to, ovaj,

9 bude na čelu te vojske. Prema tome, ovde naš ustavni poredak to tako je

10 predviđao, da na čelu države bude... na čelu Vrhovne komande bude predsednik

11 države. To ne vidim ništa čudno u tome.

12 P: Ako pogledamo dokument koji se sada nalazi na ekranu, i ako pogledamo
13 poslednjih nekoliko redaka u originalu tog dokumenta - odnosno, u svakom slučaju
14 mislim da možete da pratite i engleski - što se tiče ovog naređenja iz marta
15 1999. godine, stoji sledeće u tom dokumentu: "Zajednička komanda za Kosovo i
16 Metohiju iz prištinskog sektora će komandovati i rukovati svim snagama tokom
17 borbenih operacija."

18 Šta to znači?

19 O: Nisam uspeo da nađem gde to piše, na kojoj stranici?

20 P: Oprostite, to su dva poslednja reda. Ustvari, poslednji red pri kraju
21 dokumenta. Dakle, pre samog potpisa za Zajedničku komandu.

22 Dakle, Zajednička komanda za prištinski sektor. Vrhovna komanda je za
23 Srbiju, ali Zajednička komanda tu je *alter ego*, odnosno postojanje toga na

24

25

26

27

28

29

30

1 Kosovu. Dakle, Zajednička komanda za Kosovo i Metohiju iz prištinskog sektora, a
2 to nas sve vodi nazad do ovog optuženog, budući da je on glavni.

3 O: P,a ova Zajednička komanda je iskoordinirala ovu akciju, ili ova... ova
4 dejstva, i normalno je da posle ovih dogovora, da svako izda svoju zapovest i
5 verujem da iza ovoga je i sledila... sledio zapovest potčinjenim jedinicama gde ne
6 piše ovako - Zajednička komanda. Ovo je postojalo, ovaj dokumenat, jedino moguće
7 zato što je isti dokumenat otišlo i... i policiji, da bi i oni mogli stvarati
8 svoje dokumente ka nani... odnosno, naniže, i da izdaju z...zadatke jedinicama kao i
9 vojska. Ja ne verujem da u zapovesti komandanta brigade neke nalazi ovaj termin
10 "Zajednička komanda". Oni su koordinirali i dalje će koordinirati. Ova poslednja
11 stavka upravo govori o tome, umesto komandovanja trebaju stavljati
12 "koordinirati". Ako se desi nešto, neki problemi, da reaguju na određeni
13 način, i Savezna vlada i... i tako dalje, i vojska i policija.

14 Ovde subordinacija nije poremećena, s... mislim da nije poremećena, zato
15 što u nižim komandama sigurno ne стоји ova teza o koordinaciji, kao što стоји tu
16 - ovaj termin "koordinacija".

17 P: U redu. Hteo bih da pogledate još jedan dokument, to je dokazni
18 predmet 323, tabulator 3. To je od Štaba Vrhovne komande, datum je 17. april
19 1999. godine. I tu, pod datumom, стоји da se upućuje komandi 3. armije, zatim
20 стоји: "Veza - naređenje zajedničke komande Kosovo i Metohija, strogo
21 poverljivo." Onda se tu spominju razne druge stvari, imamo i sugestije, a tu je
22 potpis Ojdanića, kao načelnika Generalštaba.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Dakle, Ojdanić priznaje Zajedničku komandu, budući da se on tu potpisao.
2 Dakle, on priznaje autoritet naređenja Zajedničke komande. Da li možete to da
3 nam objasnите?

4 O: Da. Pa, verovatno to p... sledi, čim je general Ojdanić saznao da
5 takav... takav jedan dokumenat postoji, sa takvim natpisom, mada na ovom dokumentu
6 ne vidi se ni ko je - Zajednička komanda je neka s... neki skup ovde, nema ni
7 potpisa, dok na vojnim dokumentima svuda, onaj ko naređuje, stoji i pečat i
8 potpis. General Ojdanić sigurno je došao u posed ovog... ovog naređenja i on na to
9 reaguje, i zato on ovde i navodi ovde, i daje sugestije šta sad treba da se
10 radi.

11 P: Visoki vojni oficir sa godinama i godinama iskustva i obuke, takva
12 osoba neće uzeti dokument od nekog nepostojećeg tela i odgovoriti. Njegov prvi
13 odgovor na to bi trebao da bude: "Ja jednostavno ne priznajem autoritet ovog
14 organa koji mi upućuje ovaj dopis." Dakle, to je nešto s čime se morate složiti,
15 zar ne?

16 O: Pa, general Ojdanić je verovatno imao, kao i ja pre, ovaj, dolaska u
17 Generalštab, neka saznanja da dole dejs... dole postoji neko koordinacione telo, i
18 ja mislim da je ovo jedini dokumenat ove vrste gde se ta Zajednička komanda i da
19 se spominje u koman... u... u dokumentima Vojske Jugoslavije za -

20 P: Ne, postoji još nekoliko dokumenata.

21 O: Ja -

22 P: Ustvari, postoji nekoliko dokumenata koji su, eto, potkrali se, ali
23 ako Vi ništa ne znate o tome, zašto ste onda mislili da je ovaj dokument jedini
24 dokument te vrste, gospodine Farkaš?

25 O: Zato što ja ni ovaj dokument /sic/, ni ono što Vi kažete da
26 eventualno postoji, nisam faktično video. Nisam znao za ovaj dokument, možda su
27 znali neki od mojih organa, al' nisu obavestili o tom. Ne znam.

28

29

30

1 P: Ne, ne. Oprostite, gospodine Farkaš, Vi ste rekli: "Ja mislim da je
2 ovo jedini dokument ovakve vrste u kojima se spominje Zajednička komanda." Da li
3 ste to rekli zato što ste Vi i komisija znali da je greškom dostavljen jedan
4 dokument koji je otkrio istinu, a od tada su se pojavili još neki dokumenti, a
5 Vi se ustvari samo sećate tog prvog dokumenta koji nam je bio, ustvari, greškom
6 obelodanjen? Da li je to Vaš stav? Je li to ono što ste rekli?

7 O: Nije, nije. Nije, nije to moj stav.

8 Ništa komis... ništa komisija nije sklanjala. Nije komisija, pre svega,
9 imala takav zadatak, nego da uspostavi što bolju saradnju preko država, preko
10 svih institucija države, sa Haškim tribunalom, i nikakvo sklanjanje dokumenata
11 nije postojalo. Postojalo je zahtev od strane komisije da nadležni državni organ
12 sačini, odnosno neko telo koje će se baviti oslobođanjem lica od... od čuvanja
13 tajni i oslobođanja dokumenata postojećih koji Haški tribunal traži za dostavu -
14 oslobođanja čuvanja tajni i da se to dâ u... Ovo ne znam -

15 P: U redu, možda ćemo i na to doći. Hteo bih da razmotrite još dva
16 dokaza i još jedan dokument. Radi se o izveštaju eksperata.

17 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Pre nego što nastavite, gospodine
18 Nice, koji je bio broj onog prethodnog dokumenta koji ste detaljno obradili?

19 G. NICE: [simultani prevod] Oprostite, D300, tabulator 356.

20 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Hvala.

21 G. NICE: [simultani prevod]

22 P: Dva dela dokaza na koja bih hteo da Vam skrenem pažnju, a onda bih

23

24

25

26

27

28

29

30

1 hteo da Vam predočim jedan dokument, nešto što pokušavamo da rešimo. U
2 eksperckom izveštaju gospodina Cooa, koji ovde sedi tu pored mene, spominje se
3 jedan izveštaj gospodina Pavkovića Ojdaniću, od 25. maja, u kome stoji da MUP i
4 dalje treba da bude pod Zajedničkom komandom, kao što je to bilo do tada.

5 Drugi deo je to što je Vasiljević - dakle, Vama potčinjen i Vaš zamenik
6 - on je svedočio o tome da je on prisustvovao, u junu 1999. godine, sastanku
7 Zajedničke komande i da su tom sastanku prisustvovali: Šainović, Andelković,
8 Pavković, on - dakle Vasiljević - Lukić, Stefanović i Lazarević.

9 Razmislite, vratite se unazad i setite se da ste nam Vi rekli da ste Vi
10 primali dosta informacija o vojsci. Zar nije istina da je zaista postojalo telo,
11 Zajednička komanda, koje je predstavljalo političku volju na Kosovu, i da je
12 tada, u toj fazi, na čelu tog tela bio Šainović? Da ili ne?

13 O: Istina je da je moj zamenik i prisustvovao jednom takvom sastanku
14 koje je trajalo - po...pošto je posle povratka, meni je rekô da je slučajno
15 prisustvovao jel je Pavković, general, išô na taj sastanak i poveo je i njega -
16 da je taj sastanak trajalo dv... svega dvadesetak minuta. I on mi je referisao o
17 tome da su m... izmenili saznanja između sebe, i MUP i vojska, gde se nalaze, šta
18 treba da rade, i on potvrdio činjenicu da na čelu te... tog skupa bio Šainović.
19 Međutim, rekô mi je i to, pošto je od početka do kraja bio tamo, da tu nije
20 doneta nikakva odluka i nikakva naređenja i... vezano... kao celina i kao
21 pojedincima nije dato, nego samo informisanje, razmena informisanja između
22 vojske, političkih struktura, z... lokalne samouprave i policije.

23 G. NICE: [simultani prevod] Poslednji dokument u vezi sa ovom temom.

24
25
26
27
28
29
30

1 Molim da se stavi na grafoskop. Radi se o podnesku Srbije i Crne Gore, a datum
2 je... ustvari, čini mi se da nemamo datum, barem ne u glavnom delu ovog dokumenta,
3 ali pronaći će datum. A to je usledilo nakon naloga ovog Veća od 15. septembra
4 2003. godine, i to u vezi sa sporom po pravilu 54bis. Datum je 29. decembar
5 2003. godine.

6 Hteo bih da sada pogledamo paragraf broj 2. Molim da se to stavi na
7 grafoskop.

8 P: Odgovor vlade odražava nalog da se dostave kompletne informacije u
9 odnosu na to da li je postojao entitet pod imenom Vrhovna komanda ili Štab
10 Vrhovne komande, i da li su postojali drugi entiteti koji su funkcionisali tada,
11 u to vreme.

12 G. NICE: [simultani prevod] Molim drugu stranu.

13 P: Dakle: "Da se dostave informacije da li su postojali entiteti koji su
14 se zvali Vrhovna komanda ili Štab Vrhovne komande, i da li su postojali i neki
15 drugi entiteti koji su imali slične funkcije, i da li su oni postojali tokom
16 ratnog stanja, dakle od 24. marta 1999. pa do 10. juna /u engleskom transkriptu:
17 "od 24. marta do 10. juna"/."

18 I, dalje stoji: "U vezi sa tim, Srbija i Crna Gora želi da ponovi, kao
19 što je to ranije rečeno, da nije postojao nikakav organ, Vrhovna komanda, u
20 skladu sa Ustavom Savezne Republike Jugoslavije, zatim u skladu sa Zakonom o
21 odbrani i Zakonom o jugoslovenskoj vojsci. U skladu sa članom 135 Ustava Savezne
22 Republike Jugoslavije, Vojska Jugoslavije u ratu i miru je pod komandom
23 predsednika republike, u skladu sa odlukama Saveta vrhovne odbrane."

24 G. NICE: [simultani prevod] Molim da se sad okrene sledeća strana.

25

26

27

28

29

30

1 P: Dalje stoji: "U skladu sa svim raspoloživim informacijama..." -
2 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Izvolite, generale.
3 SVEDOK: Ovde ja uopšte nemam srpski prevod. Sve je to na engleskom.
4 G. NICE: [simultani prevod] Oprostite, ali nemamo srpski prevod pismeni,
5 budući da je ovo predočeno na engleskom jeziku, a nadam se da to ipak čitam
6 dovoljno sporo kako biste mogli da pratite.
7 P: Dakle, rečeno je da ne postoji -
8 O: Upravo bi' Vas zamolio da čitate sporije, da bi' mogô da pratim.
9 P: Naravno. Pročitaću sledeći paragraf sporije:
10 "Na osnovu svih raspoloživih informacija, Vojska Jugoslavije pre, tokom
11 i nakon ratnog stanja 1999. godine bila je pod komandom predsednika Savezne
12 Republike Jugoslavije, u skladu sa odlukama Veća vrhovne odbrane. Međutim, onako
13 kako je Veće obavešteno, Vrhovni savet za odbranu se nije sastajao u periodu od
14 23. marta 1999. i 5. oktobra 2000.
15 "Što se tiče ovog termina 'Štab Vrhovne komande', čini se da su taj
16 termin koristili neki oficiri Vojske Jugoslavije kao sinonim za organizaciju,
17 tokom rata, Generalštaba. Konkretno, ovaj termin se izgleda koristio od strane
18 načelnika Generalštaba Vojske Jugoslavije tokom ratnog perioda 1999. godine.
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Međutim, to se može jednostavno smatrati jednim usmenim naređenjem koje nikada
2 nije materijalizovano u neku formalnu odluku."

3 Dakle, ovo je deo odgovora koje je dostavila vlada. Da li Vi imate bilo
4 kakvih komentara, odnosno da li prihvivate ili ne prihvivate da je ovo odraz
5 realne situacije?

6 O: To je odgovor vlade. Međutim, da bi funkcionisali, po teoriji, treba
7 da... ako... da bi funkcionisala, jedna komanda mora da ima niz elemenata koji treba
8 da se, ovaj, ispuni. Pre svega, treba da se zna ko je na čelu te komande i ta
9 komanda prevashodno treba, da bi z... dokumenti bili zvanični, da ima pečat i
10 potpis. To je jedno.

11 Drugo, da li je, ovaj, zamenjen termin za Zajedničku komandu, da je
12 korišćen od strane oficira kao, ovaj, Štab Vrhovne komande, to mislim da ne
13 stoji, ako sam ja dobro shvatio ovo što ste Vi sada na brzinu pročitali.

14 OPTUŽENI: Gospodine Robinson.

15 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Miloševiću.

16 OPTUŽENI: Moj je utisak da svedok uopšte nije shvatio ove tvrdnje koje
17 su došle od Vlade Srbije i Crne Gore. Naime, ovde se tvrdi da ne postoji forum,
18 odnosno telo koje se zove Štab Vrhovne komande. Ovde se ne g... ne govori uopšte o
19 zajedničkoj komandi, nego se kaže: "Vojskom komanduje, u ratu i miru, predsednik
20 republike, na osnovu odluka Vrhovnog saveta odbrane," a Štab Vrhovne komande,
21 izraz "Štab Vrhovne komande" ne postoji u zakonskim propisima.

22 Mislim da... mislim da... da, ovaj, svedok nije shvatio tu tvrdnju. Trebalo

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15 Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govorik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladjena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 bi ga pitati -

2 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala Vam, gospodine Miloševiću. Da,
3 svedok se nalazi u malo nezgodnijem položaju, budući da nema pred sobom tekst na
4 srpskom.

5 Gospodine Nice, da li možete ponovo da ponovite pitanje?

6 G. NICE: [simultani prevod]

7 P: Ja sam Vas pitao da li Vi prihvivate stav koji je iznet u ovom
8 dokumentu, a rezime odgovora vlade jeste da nije postojala Vrhovna komanda, da
9 je vojska bila pod predsednikom savezne republike, da nije bilo nikakvih
10 sastanaka Vrhovnog saveta odbrane u periodu od 23. marta i 5. oktobra, a da
11 termin "Štab Vrhovne komande" je od strane nekih oficira korišten kao sinonim za
12 jednu organizaciju u doba rata, kao što je Generalstab. E sad, dakle, četiri
13 stvari su proistekle iz ovog njihovog odgovora.

14 Da li Vi imate neki komentar u vezi sa tim?

15 O: Pa svakako, Štab Vrhovne komande v... postojalo, i svi dokumenti koji
16 z... imate ovde pri ruci, nosi gore naslov "Štab Vrhovne komande", a dole ima
17 potpis načelnika Štaba Vrhovne komande. Znači to, kao takvo telo, postojalo i ne
18 može se to - ne znam koja vlada je tako odgovorila na ovaj način - međutim, ne
19 može se negirati postojanje Štaba Vrhovne komande. Vi imate sva... veliki broj
20 dokumenata gde se to potvrđuje kroz komandu, a da l' je se Vrhovni savet odbrane
21 sastajala, i tako dalje, ja kao član Štaba Vrhovne komande - ne znam.

22 A da je Štab Vrhovne komande postojao, ja sam bio štab... član tog štaba,
23 tako da ne znam koja vlada i na koji način je mogô da negira da mi, ovaj,

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govorik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 nazivamo Štab Vrhovne komande... zamenjujemo termin Generalštaba sa Štabom Vrhovne
2 komande.

3 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] Postavljamajući to pitanje, Vi ste rekli
4 da jedna od stvari koja se ističe u tom dokumentu jeste da je Vrhovna komanda
5 postojala. Ja sam mislio da ste rekli da nije postojala.

6 G. NICE: [simultani prevod] Ne, namera mi je bila da kažem da nije
7 postojala.

8 SUDIJA BONOMY: [simultani prevod] To je dovelo do toga da se svedok,
9 naravno, složi s Vama da jeste postojala.

10 G. NICE: [simultani prevod]

11 P: Da li je jednostavna istina, onako kao što Vam ja tvrdim - a to ste
12 ustvari otkrili u svom prvom odgovoru - a to je da je političke odluke o svemu
13 što se dešavalo tokom sukoba na Kosovu, da je te odluke donosio ovaj optuženi, a
14 da je on na teritoriji, ustvari, delovao preko Šainovića, i takođe je delovao
15 preko svih formalnih komandnih lanaca kad je to bilo potrebno za vojsku, ali on
16 i samo on je bio glavni i za vojsku i za policiju na Kosovu?

17 O: Pa, sa proglašenjem ratnog stanja, po ustavu i zakonu je jasno
18 definisano kako funkcioniše obrana zemlje i ko je na čelu odbrane. To je
19 ustavna kategorija i zakonom kasnije razrađivana, i ne postoji mogućnost da
20 pored postojanja Štaba Vrhovne komande postoje još neki drugi, 'ajd da kažem,
21 para-štabovi koji sada, preko koga vrhovni komandant može da komanduje. Postoje

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 jasno definisane i određene linije i lanac komandovanja.

2 A što se političkih odluka tiče, znači, to skupština je donela odluku i
3 o doноšењу... ulazak u... odnosno, odbrani zemlje, o proglašenju ratnog stanja, to
4 u svakom slučaju, u svakoj zemlji, takva jedna odluka je politička. Ja to ne
5 znam, p... to generali i vojska ne donosi takvu odluku. Neko mora doneti odluku o
6 ulazak... o... o... o proglašenju ratnog stanja. Prema tome, to mora biti stvar
7 države, najvišeg nivoa sa državnog... najvišeg državnog nivoa, da se takva odluka
8 doneše. I onda, posle, jasno definisane strukture postoje o... o rukovođenju
9 pojedinim sistemima, a posebno kao što je vojska.

10 P: Ponovo dajete dug, detaljan odgovor. Ljudi su davali detaljne duge
11 odgovore o zajedničkoj komandi, o Vrhovnoj komandi, i onda su nam slali ovakve
12 podneske, i tako dalje. Međutim, gospodine Farkaš, ono što ja kažem je veoma
13 jednostavno. Ja kažem da je tokom sukoba na Kosovu ovaj optuženi bio na čelu i
14 vojske i vojske /kako je prevedeno/, a da je sve svoje političke odluke lokalno
15 sprovodio preko ljudi kao što je Šainović. Sad, to je jednostavno pitanje na
16 koje možete da odgovorite jednostavnim odgovorom.

17 O: Pa, ja mogu, al' nisam Vas j... na čijem čelu, na čelu vojske? Nešto
18 ste progutali, nisam čuo taj celovit Vaš izra... ovaj, celovito pis... pitanje, iako
19 Vam je jednostavno.

20 Na čijem čelu je on bio, vojske i...? Taj deo nisam čuo.

21 P: Vojske i policije.

22 O: Pa, normalno da komandant, vrhovni komandant /?je/ na čelu svih
23 oružanih snaga u jednom sukobu. Prema tome... a ustavom /?je/ jasno definisano

24

25

26

27

28

29

30

1 kakve su nadležnosti policije i kakve su nadležnosti i zadaci vojske.

2 P: U redu. Sledеća tema - sastanak 17. maja 1999. godine. O tom sastanku
3 smo čuli neke stvari od Vasiljevića, koji je bio Vaš zamenik tada, u to vreme, i
4 on je rekao nekoliko stvari o tom sastanku i htio bih da čujem Vaše komentare u
5 vezi sa tim.

6 On je rekao da se na tom sastanku razgovaralo o paravojsci, da je Rade
7 Marković rekao da su dobrovoljci nužno zlo koje se javlja u svakom ratu, da je
8 on od Arkana dobio ponudu za 100 pripadnika Tigrova, a da je on preuzeo njih
9 tridesetak, a Vasiljević je zatim rekao da optuženi na to nije uopšte reagovao,
10 ni pozitivno ni negativno.

11 O: Jeste tačno. Znači, to je tačno, ono što je Vasiljević ovde izra...
12 iz...izreko, odnosno dao izjavu ovde. To je tačno, da je Rade Marković rekô da je
13 100 pripadnika Tigrova, Arkana, bilo mu je ponuđeno i da je... i da je uzeo 30.
14 Znači, to je tačno.

15 A da nije reagovao, dak... a da predsednik nije reagovao na to, to nije
16 tačno. On je rekô i posebno specijalno izdao naređenje njemu da hitno nađe
17 ministra unutrašnjih poslova i da prenosi njegovo naređenje, upravo vezano za to
18 da takve stvari ne smeju da se dešavaju, sa njim raščisti, sa Bocom, onom... onom
19 tamo u Poduljevo /sic/ /Podujevë/, i da raščisti sa ovim Arkanovima, koji su
20 ovde dole. To je decidno naređenje bio nače... ovaj, predsednika, i naredio mu da
21 se javi, da pronađe odma' ministra i da to što hitnije razreši. A na to Rade
22 Marković je rekô da je nešto već je u toku i da su već oni ove iz Podujeva
23 povukli, a sa' će da to naredi... da se to naredi, reguliše, i dole za Kosovo
24 Polje /Fushë Kosovë/. To je istina drugog dela -

25 P: Zastanite ovdje.

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, gospodine Miloševiću?

2 OPTUŽENI: U transkriptu piše /nečujno/ rekao da sam ja izdao naređenje
3 Markoviću da on treba nešto da se dogovori sa Arkanom i Bocom. To nije svedok
4 rekao. Svedok je rekao drugo. Svedok je rekao da sam naredio da se raščisti s
5 tim paravojnim formacijama koje je on pominjao, a ne da se on dogovara s njima.
6 To svedok nije rekao, možete i Vi da ga pitate da Vam razjasni malo bolje to što
7 je rekao.

8 Ovde piše: [simultani prevod] "...da se pojasni situacija."

9 [na B/H/S-u] Nije stvar u pojašnjenu situacije, nego naprotiv, da se
10 potpuno eliminiše svaka mogućnost paravojnih formacija. To je svedok govorio.

11 G. NICE: [simultani prevod] Pa, svjedok treba to da kaže.

12 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Dozvolite da ja pitam svjedoka šta
13 je on imao namjeru da kaže, a šta je ustvari rekao.

14 SVEDOK: Pa, kad je to pitanje postavljeno na tom sastanku, predsjednik
15 je se obratio Radetu Markoviću i rekô mu je da se te snage i takve formacije
16 sklone, i da najhitnije da se sa tim razreši i najhitnije nađe ministra, i da se
17 takve pojave i takve grupacije u sastavu policije više da se ne formiraju.
18 'Nači, da se oni raščiste z... i da se sastanu i da se naredi da te takve vrste
19 formacija i grupacija ljudi ne sme postojati ni u sastavu policije. To je bilo...
20 bio stav predsednika.

21 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, gospodine Nice?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1   G. NICE: [simultani prevod]

2   P: Ja to ne prihvatom nijednog trenutka jer, ukoliko ja ne grijesim u
3   svom sjećanju, general Vasiljević je govorio ili je bio spreman da dâ izjavu
4   koristeći zabilješke. Ako ne grijesim, Vi nam niste ponudili nikakve zabilješke
5   sa ovog prilično značajnog sastanka od 17. maja?

6   O: Ne znam koje zabeleške je general Vasiljević mogô da Vam ponudi i
7   dao. Da je dao takve, Vi bi verovatno ovde imali. Ja govorim ono što je bilo na
8   tom sastanku i to je tačno tako bilo.

9   P: U svakom slučaju, ovo je bio izuzetno važan sastanak sa šefom države.
10   Bio je pripremni sastanak prethodnog dana. Tema su bili zločini koje je počinila
11   upravo ta vojska Vaše zemlje. Vidjećete šta je rečeno o brojevima, za par
12   trenutaka.

13   Da li je to upravo bio način kako je optuženi vodio stvari, da sa takvog
14   sastanka, vrlo važnog sastanka, nije vođen nikakav zapisnik o onome što je on
15   rekao?

16   O: Pa, vođen... svako je za sebe zapisao zadatke, što je on rekô, i tu, na
17   takvom nivou se zauzimaju generalni stavovi vezano za određene stvari. Dovoljno
18   jasno je rekao Radetu Markoviću da to razreši, to pitanje, i tu nije trebalo
19   ništa više zapisivati. Onom čoveku je bilo jasno, kasnije sam video da je on to
20   preneo, odnosno raspravili su o tome sa ministrom. Nama je rekô da još jednom to
21   vidimo, da li ikakvih organizacija i bilo šta zlo postoji u sastavu vojske, i
22   dao je izričito naređenje da se nijedna stopa zemlje ne sme pustiti, a to za
23   vojnika je dovoljno. Tri rečenice - i mi smo znali onda da mi moramo odsutno bo...
24   braniti granice prema Albaniji i prema Makedoniji, i to je jasno. Isto tako,

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 rekô: "Ako treba zatvorite ili sprečite dolazak, ili potpuno zatvorite granicu
2 prema Drini, da otuda ne infiltriraju se ovakve snage, pa da nam posle prave
3 zlo, i u MUP-u i u vojsci."

4 To su nekoliko stavova, vrlo jasnih, koje je predsednik izdao.

5 P: Možda ču se vratiti na pitanje zabilješki za par sekundi ili minuta
6 ali, prije nego što to uradim, recite nam da li prihvivate verziju generala
7 Vasiljevića da je nakon rasprava Vojska Jugoslavije... odnosno, vojna verzija koju
8 je prenio Pavković bila da se tvrdilo da je 800 ljudi poginulo, a 3. armija je
9 tvrdila da to nije tačno i da postoji odgovornost za ubistvo 271 osobe? Da li
10 prihvivate te podatke koji su pomenuti?

11 O: Jesu, jesu, ti podaci su promen... pomenuti. Oko dvesto i nešto
12 ubijenih, što... za šta vojska zna i za šta vojska pokreće postupak za
13 procesuiranje ili je već prof... procesuirala.

14 P: A MUP je rekao da, ustvari, nije 800 osoba, kako je to preneseno
15 Pavkoviću, već da je riječ o 326 osoba. Da li prihvivate da su predstavnici MUP-
16 a iznijeli te podatke?

17 O: Jeste, tačno tim... e... tako je bilo.

18 P: Potom je sugerisano da treba osnovati nezavisnu komisiju koja će
19 obaviti istragu u vezi sa zločinima koje su počinili Vojska Jugoslavije i MUP.
20 Pavković je sugerisao da to bude državna komisija koja bi bila neutralno tijelo,
21 Šainović je rekao da nije loša ideja da se pošalje neutralno tijelo iz Beograda
22 na Kosovo, a optuženi nije ništa rekao u vezi s tim, niti je izdao bilo kakva
23

24

25

26

27

28

29

30

1 uputstva u vezi s tim. Da li je to tačno?

2 O: To nije tačno. Znači, to je bilo reči o tome. Međutim, predsednik je
3 posle izdao naređenje da se prvo raščiste ovo što je dao naređenje MUP-u,
4 odnosno Radetu Markoviću, i onda da m... oni raščiste probleme koje još imaju u
5 MUP-u, a zatim da se sastane predstavnici vojske i... i... i MUP-a, i da zajedno
6 razrešavaju te probleme oko te komisije ili nekog tela koje će to, ustvari,
7 razrešavati.

8 'Nači, prvo je bilo da on što pre skloni ovo sa -

9 P: Usmena naređenja ili pismena naređenja, molim Vas, upućena MUP-u?

10 O: Usmeno, pred svima nama je rekô ovo što sam rekô.

11 P: Da. Da li ima bilo što napismeno na šta biste nam mogli da ukažete?

12 Pored zabilješki koje je Vasiljević pravio u predmetno vrijeme, da li ima bilo
13 šta napismeno na što biste mogli da nam ukažete, što bi podržalo te tvrdnje da
14 se optuženi ponašao na taj način i reagovao na tako konstruktivan način?

15 O: Jeste, postoje naređenja. Ono što smo mi odma' preduzeli kad je
16 vojska u pitanju, ja sam rekô... general Ojdanić još u hodu govorio o namerama šta
17 sve treba da uradimo. Pre svega, nama je najteže... za najteži zadatak bio i
18 najodsudniji, najproblematičniji i najteži zadatak - zatvaranje, kompletno
19 zatvaranje granice prema... prema Albaniji i prema Makedoniji. Prema tome, to je
20 pretočeno to u neka naređenja na nekoliko -

21 P: Mene interesuje komisija za istragu zločina koje su počinili vojska i
22 MUP. Da li je izdato bilo kakvo naređenje - usmeno ili pismeno, kako ste rekli -
23 od strane ovog optuženog, da se osnuje takva komisija koja bi obavila istragu?

24 O: On je, on... ovaj op... on je na tom sastanku rekô da se, ovaj, prvo
25 razreše problemi, da se izvrši ovaj zadatak koji imamo, i onda da se sastanemo

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15 Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govorik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladjena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 da s... onda da se sastanemo i da probamo... ne da probamo, nego da formiramo... da
2 formiramo tu komisiju i da... Ali, pre svega, da s... dođe do sastanka između
3 predstavnika MUP-a i... i vojske, i da se to razmotri.

4 P: Već sam ukazao na to da nam trenutno nije na raspolaganju nikakav
5 pismeni materijal, osim Vasiljevićevih zabilješki. A sada da se pozabavimo
6 sljedećim - ovdje se bavimo tim podatkom koji se kreće između 500 i 800 smrtnih
7 slučajeva, o kojima se govorilo na tom sastanku - želio bih da mi kažete
8 sljedeće: koliko je tih smrtnih slučajeva, tih zločina koji se bave smrtnim
9 slučajevima od 500 do 800, koliko ih je riješeno djelovanjem ove komisije ili na
10 bilo koji drugi način?

11 O: Ne znam to. Mi smo vrlo brzo iza toga došli u situaciju da se s...
12 morali se povući sa Kos..Kosova i Metohije, i one započete istrage koji su
13 postojali, nismo ih mogli završiti. Ukinuto je ratno stanje i vojni obveznici su
14 raspušteni, a slučajevi koji su započeti i prelari... prešli su iz nadležnosti
15 vojske predlič... prešli su u nadležnost civilnih sudova, tako da na to pitanje ja
16 ne mogu da odgovorim i ne znam. A ovde je svedočio general Gojović, i ja mislim
17 da on ima te podatke jer je Ojdanić njemu naredio da sačini kompletan spisak i
18 da o tome referiše posle ovog sastanka. I to je general Ojdanić naredio, da
19 načelnik pravne uprave kompletno o...ostvari uvid u sve ovo što je na sastanku,
20 odnosno da ostvari uvid u činjene zločine i u stepen u kom se oni nalaze.

21 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice, vrijeme je za pauzu.
22 Moram Vas pitati koliko Vam još vremena treba.

23 G. NICE: [simultani prevod] Pa, očigledno, ovo je svjedok s kojim iz
24
25
26
27
28
29
30

1 mnogo razloga neću moći da pokrijem mnoge teme, ali pokušaću da završim svoje
2 unakrsno ispitanje za pola sata. Imam još par tema.

3 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Milošević, koliko Vama
4 treba za dodatno ispitanje?

5 OPTUŽENI: Pa, gledaću da se uklopim u preostalo vreme od pola sata, mada
6 bi mi trebalo više, al' ne želim da dovedem u pitanje odlazak svedoka, s tim što
7 Vam skrećem pažnju da sam ja za glavno ispitanje potrošio ukupno tri sata, a
8 gospodin Nice je dosad potrošio tri sata i 45 minuta.

9 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, to je tačno. Gospodin Nice je
10 premašio Vaše vrijeme za 40 minuta.

11 G. NICE: [simultani prevod] Pa, ako se stvari ne uzimaju od svjedoka do
12 svjedoka, već se razmatraju globalno, mora se uzeti u obzir da je ispitanje
13 ovog svjedoka trajalo sporo i da je riječ, očigledno, o potencijalno značajnim
14 pitanjima.

15 [Sudije većaju]

16 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Kada se vratimo, gospodine Nice,
17 pokušajte da završite što je prije moguće, kako bi gospodin Milošević mogao da
18 završi svoje dodatno ispitanje, a svakako ne treba da uzmete više od pola
19 sata. Iako znate da ja ne volim da insistiram na takvim vremenskim
20 ograničenjima, ali u interesu zdravlja svjedoka moramo to da uradimo.

21 Napravićemo pauzu od 20 minuta.

22 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

23 ... Početak pauze u 12.44h

24 ... Sednica nastavljena u 13.07h

25

26

27

28

29

30

1 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim. Izvolite sjesti.
2 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Nice.
3 G. NICE: [simultani prevod] Jedna druga stvar sa sastanka od 17. maja,
4 koju nam je tokom svjedočenja iznio general Vasiljević, koji je zaista govorio
5 na osnovu zabilješki ili uz pomoć zabilješki napravljenih u predmetno vrijeme.
6 Optuženi je govorio o Boci, odnosno o Slobodanu Mediću koji je vodio Škorpione.
7 Je li tako?

8 O: Pa, o tome je govorio general Pavković. On je spominjao, a onda Rade
9 Marković je rekô da je tu, u toj grupaciji, je desilo se nekih zločina i da je
10 si... da su te jedinice, odnosno taj sastav da je vraćen - već da je vraćen.
11 Otprilike tako je rekô, da više ne nalaze se tamo. Ja sam tako shvatio.

12 P: A situacija s tom jedinicom o kojoj sada, naravno, mnogo više znamo
13 nakon što smo vidjeli video-snimak o tome šta se desilo u vrijeme... tačnije,
14 nakon događaja u Srebrenici, a ono što se desilo na Kosovu je da su ti ljudi
15 počinili ozbiljne zločine, ubijali ljude, i onda su se ponovo vratili, bili su
16 ponovo raspoređeni na Kosovu, po drugi put. Je li tako?

17 O: Ja ne znam da li je to drugi put, na tom sastanku nije bilo o tome
18 reči. Ja ne znam da l' su drugi put. Znam za taj prvi put da su tu bili i ovo
19 što... odnosno, da je tom prilikom, kad smo o tome raspravljali, da je rečeno da
20 su oni već vraćeni, a ne verujem da iza naredbe gospodina predsednika, da je
21 posle toga mogli su ponovo da se vrate.

22 P: Čuli smo iskaz o tome od Vasiljevića da su oni ubijali ljude oba
23 puta, i prvi i drugi put. A kada je riječ o prvoj prilici, je li tako - jer ste
24 govorili o krivičnom gonjenju - niko iz Bocine jedinice nije krivično gonjen sve
25
26
27
28
29
30

1 dok optuženi nije napustio svoju funkciju 2000. godine. Je li tako?

2 O: Ja to ne znam, da li su gonjeni. Tamo je naređeno da se... svi budu
3 kažnjeni i da svi budu procesuirani. Predsednik je to tako naredio. Šta od tog
4 sastava koji je tamo bio... bio ono što Vi kažete, oko Srebrenice - jesu bili ili
5 nisu bili - mi to tada nismo znali, odnosno ne znamo, i predsednik je naredio da
6 odma' moraju biti kažnjeni - privredna... privredno pravdi.

7 P: Ja to ne prihvatom. On je njih kritikovao, ali tvrdim da Boca nikada
8 nije krivično gonjen za taj prvi zločin, jer je bio odsutan u vrijeme kada su
9 njegovi ljudi ubijali civile, uključujući i djecu, i niko nije krivično gonjen
10 sve dok optuženi nije svrgnut sa vlasti. Ali, Vi ne znate ništa o tome.

11 Sada ćemo preći na ono što se dešavalo na Kosovu. Vi ste rekli da ništa
12 ne znate o tijelima u Batajnici, ništa ne znate o krivičnom gonjenju Bocine
13 jedinice, Škorpiona.

14 A sad nam recite nešto o sljedećem - govorili ste o Gojovićevim
15 dokumentima i prošli bismo kroz njih detaljno, da nas vrijeme ne ograničava u
16 tome - da li prihvivate da ono što smo otkrili iz Gojovićevih dokumenata, da je
17 samo troje ljudi osuđeno u vezi sa ubistvima do kojih je došlo na teritoriji

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koršteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 bivše Jugoslavije, tačnije na teritoriji Kosova, da li prihvivate da su samo
2 trojica bili osuđeni?

3 O: Gospodine Nice, ja ne mogu ništa ovo vezano za to na ovaj način da
4 prihvativam. Ja sam rekô da smo mi 10. jula povukli se sa Kosova, sve započete p...
5 stvari su, ovaj, predati mesno nadležnim sudskim organima i, samim tim, više
6 vojna služba ili Vojna policija i vojno sudstvo sa tim nije imalo. Da li je to
7 trojica ili petorica, zaista ne mogu da kažem. To nije pitanje za mene. Ne znam
8 šta se posle ovi civilni sudovi radili.

9 P: Gospodine Farkaš, to i jeste pitanje koje treba Vama postaviti, jer
10 ovaj optuženi je Vas predstavio kao nekoga ko nam zaista može reći sve o
11 krivičnom gonjenju i o tome kako je sve urađeno kako treba.

12 17. maja priznato je da je od 500 do 800 ljudi ubijeno, i to da su ta
13 ubistva počinili pripadnici policije i Vojske Jugoslavije. Gojovićevi dokazi
14 sugerišu da su samo trojica ljudi osuđeni. Mi ne znamo da li su oni izdržali
15 svoju kaznu ili nisu. Da li ste Vi u poziciji da nam kažete da je više od
16 trojice ljudi osuđeno za ubistva koja se pokazuju u ovim dokumentima Gojovića?
17 Ako jeste, možete li nam reći gdje možemo naći dokumentaciju o tome?

18 O: Pa, ja zaista ne mogu da Vas ubedim u nešto š... sa čim nisam se bavio.
19 Kad posle 10. jula mi smo povlačili snage sa... sa teritorije, imali smo velike
20 probleme oko svih tih pokreta, da se izvede onako kako treba, i imali smo
21 ogromne probleme. Šta su sudovi, civilni, posle toga, kad je to predato - te
22 stvari ne znam. Ja znam samo da je v... u toku rata, znači do momenta izvlačenja

23

24

25

26

27

28

29

30

1 našeg snaga sa prostora Kosova i Metohije, oko 382 slučajeva različitih, među
2 njima i... i ubistava i silovanja, je procesuirano. To je, gospodine Nice, preko
3 četiri i po slučaja dnevno, usred rata. Ono što je vojska uradila - normalno, tu
4 ima i teških krivičnih dela, i krađa i silovanja i ubistava - ono što je vojska
5 tada mogla da uradi, uradila je.

6 Eh sad, kad je rasformiran i prekinut st...stanje, ratno stanje, onda je
7 to teklo drugim tokovima na koje ja ne mogu da Vam odgovorim, jel nisam se
8 bavio, imō sam dovoljno posla.

9 P: Prebrzo sam govorio i htio bih da se ispravim; riječ je o tri slučaja
10 u kojima je bilo sedmorica ljudi - dakle, ne trojica.

11 Pomozite mi kod sljedećeg: Fehmi Agani, poznata osoba koja se zalagala
12 za ljudska prava, ubijen je, brutalno ubijen, tokom događaja koji su se odvijali
13 u vrijeme NATO bombardovanja. Recite nam, šta znate o tome?

14 O: Ja znam o tome da je taj čovek ubijen, da je učinioc /sic/ hapšen i
15 d... po...posle ne znam. Znam za ta u... to ubistvo, da se to desilo, to je i štampa,
16 i na drugi način, ali je svojim... prisustvom mojih snaga zn... jedini... snaga, znao
17 sam da za taj događaj, al' šta se dalje desilo - znam da je čovek uhapšen,
18 u...u...učinioc uhapšen - ja to ne znam - i da nije iz našeg sastava, i da nije iz
19 sastava vojske koji je to učinio, to krivično delo. Tol'ko znam.

20 P: To je bio čovjek po imenu Đeletović, zar ne?

21 O: Ne znam, ne mogu da se setim d... ko je bio.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Zaista? Jer čuli smo sljedeće, ponovo od Vasiljevića koji je Vama
2 podnosio izvještaje o svemu tome, da je taj čovjek po imenu Đeletović na kraju
3 pušten na slobodu, i da je to učinio Andželković koji je bio na čelu privremenog
4 vijeća. Da li se sjećate toga?

5 O: Ako je to tako Vasiljević Vama rekô, onda sigurno ima dokaze za to i
6 zna to. Ja to nit' na kolegijumima mojim, nit' sa njim nisam raspravljaо šta se
7 dešava. To se verovatno kasnije on odnekud saznao pa je, normalno, rekô Vama.

8 P: On nam je rekao da, kada je riječ o puštanju na slobodu na
9 intervenciju Zorana Andželkovića, da je on Vama podnio izvještaje o svim tim
10 događajima. Da li je on to učinio? Jer za Vas bi bilo važno, zar ne, da imate
11 sve te informacije i da ih proslijedite nekome drugom, je li tako? Da li Vam je
12 on podnio izvještaj o tome, molim Vas?

13 O: Nije trebô da mi podnese, to se znalo da je ubijen i da je ovaj
14 uhapšen, i ja ne znam o kojim stvarima, u svim ostalim stvarima mi podnosi
15 izveštaje. Pre svega, mi se nismo bavili ono što se nas nije ticalo, sem u
16 slučajevima kad smo bili, znali konkretno da je tu učinjeno nešto van naše nad...
17 iz... iz naše nadležnosti. Znači, ako MUP učinio nešto, mi smo to odma' javili
18 MUP-u. Ja mislim da imamo nekoliko takvih slučajeva. I ja više ne znam kad je
19 taj čovek predat tamo, šta je MUP, pa sudstvo jedno, drugo, radio sa tim.

20 Tako da i, ovaj, kako ste rekli, Đeletović, ako je to on učinio, to nije
21 bio predmet, jednostavno, rasprave moje, da to vodim raz... raspravu sa službom,
22 šta se dalje dešava sa tim ljudima koji su jednom dati u ruke pravde.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: I još jedna tema koja proizilazi iz Gojovićevih dokumenata, koje smo
2 gledali ranije: Izbica /Izbicë/, tamo se desio najzloglasniji zločin o kojem je
3 pisano u međunarodnim medijima, i to vrlo rano, jer je satelitskim snimcima to
4 dokumentovano. Da li se sjećate toga?

5 O: Da, znam da za... da je to se desilo i da je tu, ja mislim da je bila i
6 obdukcija, da su ti ljudi bili sahranjeni pa ponovo ekshumirani, i ne znam ishod
7 toga, pošto je to već -

8 P: Izvolite, nastavite.

9 O: Ne znam dalje, kako je... kakav je bio ishod tih obdukcija i na šta se
10 to kasnije ukazalo. N... ja ne znam to jel takve izveštaje, čim to pređe u sudski
11 organ i počnu da rade, onda to istra... odnosno Služba bezbednosti ra... ne radi.
12 Oni radi predistražne radnje koji dovode, a kasnije rade po nalogu suda.

13 P: Vidite, gospodine Farkaš, to je bio ogroman masakr - stotine ljudi,
14 više od stotinu ljudi - i, u Gojovićevim dokumentima je zabilježeno da su
15 nepoznati počinioci u vojski. Da li možete da nam objasnите kako je zločin
16 takvih zločina /prevod engleskog transkripta: "takvih razmjera"/ mogao da prođe
17 neriješen, među svim ostalim masakrima, da je mogao da prođe neriješen, iako je
18 međunarodna zajednica već znala za to? Da li možete da nam to objasnите?

19 O: Ja mislim da u... ja mislim da u /?Gojovićevim/ dokumentima ne стоји да
20 je to učinio... da su u... u... "NN" učinioci, da su ti "NN" učinioci iz vojske, nego
21 stoji da je vojska naišla na humke, na grobnice, i tako dalje, i da je to
22 prijavila. I onda je krenula proc... krenuo je proces ekshumacija i sve

23

24

25

26

27

28

29

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15 Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regiona, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govorik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladjena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 ostalo. Prema tome, ne стоји тврђења да Ви сте могли из Gojevićevih материјала
2 извадити да је то учинио војска, него војска је најшла на то, они као злочин
3 констатовали да се то десило, и мене је јако ћао за такве ствари уопште да су се
4 дејавали, да је то јављено од стране војске, као "NN" учио... "NN" учиниоца. Али
5 то не значи да је то војска учинила.

6 P: Па, кome je то ikada pripisano? Na koga je ukazano? Možete li nam
7 reći? Vi ste bili tamo, posjetili ste to područje, rekli ste nam. Ne znam da li
8 ste posjetili samu Izbicu, ali možete li nam reći zašto takav ogroman zlочin je
9 prošao nezapažen uz sve resurse koje je vojska i policija tamo imala?

10 O: Ja mogu da kažem само за vojsku. Znači, војска је најшла на те
11 tragove tih zločina, да је дала у процес правним органима и да је то кренуло, а
12 касније истраже vezano за то, вероватно - али у то сам и сигуран јел на некима
13 smo mi insistirali - нисмо могли да се враћамо на Kosovo. Prema tome, то је
14 prešlo u nadležnost међunarodних snaga или албанских separatista који су остали,
15 у...уз благослов ових snaga, тамо на том терену. Nikakvih vojnih istražnih organi
16 nisu mogli prilaziti више том slučaju, зато је то dat civilnim strukturama,
17 civilnim судству, и они су решавали.

18 Ali ja за то више не зnam, i kažem još jednom da za svaku takvu
19 tragediju jako mi je ћао што си уопште су дејавали, i treba sigurno biti i
20 otkriveni i kažnjeni, ako су ti svi ti leševi... ako су već obducirani, вероватно
21 se zna i uzrok smrti tih ljudi. A d... војска nije nikakve nadležnosti више имала

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 nad tim, da vrši takve istrage i da vodi sudske procese.

2 P: Htio sam da Vam postavim još par pitanja u vezi s drugim temama. Ali,
3 prije toga, želim da Vas pitam sljedeće: Vi znate za određene lokacije za koje
4 se kaže da su lokacije gdje su počinjeni razni zločini od strane Vojske
5 Jugoslavije, MUP-a i paravojnih snaga na Kosovu. Da li ste Vi bili prisutni i na
6 jednoj od tih lokacija u predmetno vrijeme, dakle datih datuma?

7 O: Nisam ni na jednoj lokaciji bio prisutan.

8 P: Da li ste videli neke izveštaje, bilo izveštaje vojske ili policije,
9 o događajima koji su se desili, na primer, u Beloj Crkvi /Bellacërkë/ i sličnim
10 mestima?

11 O: Ne znam šta se desilo, da l' se i uopšte nešto desilo u Beloj Crkvi,
12 međutim, u redovnim izveštajima komandnim putem su dolazili izveštaji do Štaba
13 Vrhovne komande, i tu smo saznali o nekim stvarima, između ostalog i od Izbic...
14 slučaju u Izbici, gde su vojska... gde je vojska naišla na ovakve stvari, da se
15 javila. Znači, on u dnevni operativni su izveštaji ugradio i to je stizalo do
16 gore, do Štaba Vrhovne komande.

17 P: Vi shvataate, zar ne, da Tužilaštvo - naravno, Veće će o tome odlučiti
18 - ali, da Tužilaštvo ima dokaze o tome da postoje brojni slučajevi višestrukih
19 ubistava, a da niti jedno od tih krivičnih dela nije rešeno, niti su vojska ili
20 MUP pokušali da reše te slučajeve? To Vam je poznato, zar ne?

21 O: Sigurno mi... da mi je bilo poznato onda kad sam bio na funkciji da to
22 radim, sigurno bi' Vam bio zahvalan da pomognete da to rešimo. To je sigurno,
23 jer takva naređenja su postojala, i sigurno bi, ovaj, iz određen... iz nadležnosti
24 koje vojska ima, a siguran sam da bi i to MUP, da imali k... da sa imali k... takva

25

26

27

28

29

30

1 konkretna... konkretni slučajevi, da s... je to ukaže... ukazuje to da je to vojska
2 učinila ili policija. Vojska bi sigurno pokrenula postupak da se to razreši.

3 P: Vi ste juče predstavljeni kao neko ko ima velika saznanja o tim
4 stvarima, da niko maltene ne zna više od Vas o nekim od tih stvari. Recite nam
5 nešto o zatvorskem kompleksu "Dubrava" i o ubistvima koja su se tamo desila.

6 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Pitajte ga o nečem konkretnom.

7 G. NICE: [simultani prevod]

8 P: Da li ste znali bilo šta o tome? Ustvari, postaviću Vam konkretno
9 pitanje, budući da nemamo puno vremena. Na osnovu dokaza koje je predočila
10 Odbrana, mi znamo da je jedna oružana jedinica policije ili posebna jedinica
11 policije otišla u taj zatvor 22. maja i preuzeila kontrolu nad zatvorom oko 5.15h
12 ujutro. Takođe imamo i dokaze preživelih da su nekih 15 minuta kasnije bili
13 poređani kako bi ih se ubilo. Dakle, da je to bilo negde oko 5.30h. E sada, na
14 osnovu položaja koji ste Vi u to vreme imali, na osnovu onoga što ste saznali
15 kao član komisije Vojske Jugoslavije, recite nam šta znate o tome ko je izdao
16 naređenje da ta specijalna grupa naoružanih ljudi ode u zatvor "Dubrava".

17 O: Pa, pre svega, gospodine Nice, ja sam general-pukovnik Vojske
18 Jugoslavije, a ne policije - to je jedno. Znači, vezano za "Dubravu" i za
19 okolnosti bombardovanja "Dubrave" i - pa sad, to beše zatvor, ako se dobro
20 sećam, da se tu nešto desilo oko tog zatvora - to treba da pitate one ljude koji
21 su odgovorni po liniji komandovanja u MUP-u. A on iz njihovom nad... njihovoј
22 nadležnosti je bilo to. Prema tome, to znam da je dešavalo se neka bombardovanja

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 i ostalo ne znam. Je l' tu... je l' Vi tvrdite da tu nešto bilo prisutno vojske,
2 na tom prostoru?

3 P: Tamo je bila jedna oružana grupa koja je otišla tamo u 5.15h. S
4 obzirom na Vaša uopštena saznanja o vlasti, recite mi, da bi se preuzeila vlast
5 nad zatvorom, da li bi odluku o tome trebalo doneti na ministarskom nivou?

6 O: Pa, gospodine Nice, ovo su pravna pitanja. Pam Vi me pitate o nekim
7 oj... nekim oblastima, još ćete me o medicini pitati. Pa, nemojte, ovo nije bilo
8 moj... moj delokrug rada. Da je to tako, ja bi' onda prisustvovao i obdukcijama,
9 pa bi' mogô da Vam kažem određene stvari, prema tome -

10 P: U redu. Ni o tome ništa ne znate.

11 G. NICE: [simultani prevod] Samo da vratim na ono što je rekao sudija
12 Bonomy - tabulator 10 dokumenata iz kolekcije komisije Vojske Jugoslavije. Molim
13 da se dokument stavi na grafoskop. Ja bih, naravno, voleo da se pozabavimo sa
14 još nekoliko dokumenata, ali mislim da će biti dovoljno da pogledamo dokument
15 obeležen kao tabulator 10.

16 P: Ovo je dokument u vezi sa Vašom komisijom, dokazni predmet 921,
17 tabulator broj 10. Ovaj tabulator još nije uveden u dokazni spis. Dokument
18 potiče od Pavkovića, datum je 30. april 2002. godine. Ovo će se možda nadovezati
19 na zabrinutost sudske komisije Bonomyja. Pod 1 stoji: "Utvrđiti eksperetski tim
20 Generalštaba Vojske Jugoslavije, u skladu sa privremenim uspostavljanjem."
21 Dakle, Pavković nalaže da treba formirati eksperetski tim vojske, a ne eksperetski
22 tim komisije. Da li je to u skladu sa Vašim svedočenjem, svedočenjem i danas i
23 juče?

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 O: Pa, apsolutno. Ja sam na samom početku rekô da komisiju je svojom
2 naredbom formirô savezni ministar odbrane, a naknadno kasnije - videte /sic/ i
3 datum - koji je skoro godinu dana kasnije načelnik Generalštaba svojom naredbom
4 iz svog sastava, znači iz sastava vojske, formira ekspertska tim radi
5 sagledavanja borbenih dejstava.

6 P: U redu. Moja poslednja tema. Molim da pogledamo drugu stranu, i to
7 tačku 5. Kakvo god da je telo ovaj ekspertska tim, zadaci su sledeći:

8 "Nadzor i analiza dokumenata i podataka iz optužnica Tužilaštva, nakon
9 /prevod engleskog transkripta: "protiv"/ profesionalnih pripadnika Vojske
10 Jugoslavije i penzionisanih oficira.

11 "Priprema predloga za odbranu i pobijanje dokaza u optužnici, i to u
12 obliku svedočenja profesionalnih veštaka koja se bazira na dokumentaciji iz
13 arhive Vojske Jugoslavije."

14 Zatim: "Priprema dokumentacije u vezi sa događajima koji su se desili na
15 teritoriji Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Kosova tokom borbenih operacija, sa
16 naglaskom na dokumentaciju zločina drugih strana u sukobu, i to posebno za svaki
17 front, kao što stoji u optužnici."

18 A onda takođe stoji: "Tokom suđenja analizirati i procenjivati podatke
19 koji su u posedu Tužilaštva, odnosno tužioca Haškog suda, a koji bi mogli
20 negativne uticaje na bezbednost zemlje."

21 Recite nam, da li ste Vi videli bilo kakav proizvod koji je načinio

22

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 ekspertske tim?

2 O: Nisam video nikakav proizvod što je počinio. Mi smo dobijali, kad je
3 postavljena institucija i o... donet Zakon o saradnji sa Haškim tribunalom, onda
4 smo mi, preko ka... prvo preko Ministarstva pravde, Saveznog ministarstva pravde,
5 a posle sa... preko Nacionalnog komiteta, komunicirali sa Haškim tribunalom,
6 upravo u pribavljanju određenih podataka prema Vašim zahtevima. Nikakav proizvod
7 ovde, koji su ljudi radili, detaljno, i normalno je da posle svih ratnih
8 dejstava vrši analizu, pogotovo ako se pretpostavlja, a u nekim slučajevima i
9 jeste činjenica, da su u toku tog... tih borbenih dejstava dešavali se i zločini.
10 I normalno je da je general Pavković sačinio - verovatno ima i u... detaljno u
11 njegovoj naredbi i ko su sasta... ko su ušli u taj tim, to su... verujem da su to
12 svi aktivne starešine koji mogu relevantno da prikupljaju podatke i da srede
13 dokumentaciju, arhivu. Arhiva je bila razbacana na sve strane. Jedinicu se
14 pomerali iz dana u dan. Vrlo je teško bilo sakupiti i srediti arhivu.

15 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Nice, morate da privedete
16 kraju ispitivanje.

17 G. NICE: [simultani prevod] Da. Moje poslednje pitanje, mada naravno ima
18 puno tema o kojima nismo razgovarali. Veće će naći sličan odraz ove verzije
19 ekspertskog tima u tabulatoru 8, koji je već uveden kao dokaz. I, ja sada ponovo
20 bih htelo da ponovim da se svi ti dokumenti uvrste u dokazni spis, a ako to nije
21 moguće, onda ću to zatražiti za tabulator broj 10, budući da se u tom tabulatoru
22 govorilo o onome što je sudija Bonomy pokrenuo.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da li bi mogli da dobijemo broj za
2 tabulator broj 10?

3 G. NICE: [simultani prevod] Pa, pošto su ostali dokumenti već uvedeni,
4 trebali bi samo pridodati tabulator 10. Naravno, ukoliko Veće prihvati moju
5 sugestiju.

6 [Sudije većaju]

7 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, izvolite.

8 OPTUŽENI: Samo da raščistimo jednu stvar. Gospodin Nice je dao jedan
9 podeblji dokument koji nosi datum 22.10.2003. godine, i tu su razna ova... razna
10 dokumenta vezana za rad te... ob...obraćanje Nacionalnom savetu za saradnju Srbije i
11 Crne Gore sa Haškim tribunalom, i tako dalje, o kojima je svedok rekao da su
12 očigledno datirana u vreme kad je ta komisija bila -

13 G. NICE: [simultani prevod] Ja nisam tražio da se uvede u dokazni spis.
14 Nemam ništa protiv toga, no svedok je rekao da on ništa ne zna o tome. Ja sam m
15 pročitao jedan pasus koji se odnosio na poreklo jednog dokumenta, on je izneo
16 svoj komentar i, u skladu sa praksom ovog Veća, ja nisam zatražio da se uvede u
17 dokazni spis.

18 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da. Gospodine Miloševiću, budući da
19 se Tužilaštvo nije oslonilo na taj dokument, nema potrebe da se Vi sad time
20 bavite.

21 OPTUŽENI: Ne, ja se tim i ne bavim, samo sam htio da razjasnim da li je
22 gospodin Nice tražio da se taj dokument uvede. Htio sam da to... da u tome stavim
23 prigovor. Pošto nije nije ni bitno.

24 Samo da pogledam nešto, molim Vas.

25 G. MILOŠEVIĆ:

Dodatno ispituje q. Milošević:

27 P: Generale, samo kratko čemo preći preko nekoliko stvari koje je ovde
28 gospodin Nice pokrenuo u svom unakrsnom ispitivanju. On Vas je pitao da li ste
29
30

1 dobijali, u januaru, odnosno od januara do marta 1999. godine, izveštaje vojske,
2 da li ste dobijali izveštaje policije, i Vi ste odgovorili da niste jer ste bili
3 na dužnosti pomoćnika ministra odbrane.

4 O: Da.

5 P: Je li to tako bilo?

6 O: Jeste.

7 P: On je na osnovu toga zaključio da Vi niste primali nikakve
8 informacije. Da li ste Vi primali informacije od svojih područnih organa
9 Ministarstva odbrane?

10 O: Svakako, to sam primio od njih, informacije, a isto tako, događaji
11 koji su se dešavali dole bili su predmet razmatranja i na kolegijumima saveznog
12 ministra odbrane.

13 P: Da li se područni organi Ministarstva odbrane nalaze u svim
14 opštinama, uključujući i sve opštine na Kosovu i Metohiji, u svim okruzima i na
15 nivou pokrajine?

16 O: Tačno je, oni se svuda tu nalaze.

17 P: Dakle, da li mreža tih organa područnih, vaših organa Saveznog
18 ministarstva odbrane, koja pokriva Kosovo i Metohiju, može da služi kao kanal
19 normalnog informisanja o svim bitnim događajima?

20 O: Apsolutno.

21 P: Hvala, generale. Generale, ovde se postavilo pitanje dokumenata... Ali
22 ne, postaviću Vam samo konkretno pitanje - da li je Vaša... da li je sedište Vaše
23 službe bombardovano u toku NATO kampanje?

24 O: Jeste, moj... moj kabinet direktnim pogodkom... pogotkom je pogoden.

25 P: Da li je tom prilikom došlo do uništavanja dela Vaše dokumentacije
26 kojom ste raspolagali?

27 O: Jeste, došlo je do uništavanja velike količine dokumentacije. Nešto
28 je izgorelo, nešto je razletelo, i tako.

29 P: Da li to daje odgovor na pitanje zašto nema više dokumenata koje je

30

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15 Prazna stranica umetnuta radi usklađivanja numeracije stranica.
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladjena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 bilo moguće ponuditi u... uz Vaše svedočenje?

2 O: Svakako to daje odgovor na to pitanje.

3 P: Rekli ste da je Vaš kabinet direktno pogoden?

4 O: Jeste.

5 P: Hvala, generale. Gospodin Nice Vas je pitao u vezi sa događajem u
6 Paraćinu, i tvrdnjom iz knjige Ivana Stambolića da je vojska to izmislila. Otkud
7 Vama saznanja o događaju u Paraćinu?

8 O: Ja sam tada bio načelnik bezbednosti te armije i nakon 40 minuta tog
9 zločina ja sam bio na lis... licu mesta.

10 P: To sam htio -

11 O: Tela tih -

12 P: Da, da.

13 O: Tela tih -

14 P: Hteo sam da čujem, jeste li Vi lično - dakle, kao načelnik
15 bezbednosti 2. armije u to vreme, na čijoj je teritoriji bio garnizon u Paraćinu
16 - bili nadležni da ustanovite šta se desilo u Paraćinu?

17 O: Jeste, predistražni je... radnje ja sam vodio.

18 P: Da li se, dakle, Vaša saznanja o tom događaju u Paraćinu, o kojima
19 ste svedočili, zasnivaju na Vašem direktnom službenom iskustvu i radnjama koje
20 ste preduzimali?

21 O: Apsolutno.

22 P: Da li je, dakle, bila u pitanju organizovana grupa ili je bio u
23 pitanju neki poremećen pojedinac?

24 O: Organizovana grupa, od šest.

25 P: Dobro. Hvala, generale. Odmah idemo na sledeću temu. Gospodin Nice
26 Vam je ovde dao - i to je uvedeno u dokazne predmete - materijal koji se odnosi
27 na pregled angažovanja jedinica Teritorijalne odbrane Republike Srbije u sastavu
28 1. vojne oblasti. Da li se sećate da ste gledali taj dokument maločas, u
29 unakrsnom ispitivanju?

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodioцу, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioца na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 O: Jeste, sećam se.

2 P: Molim Vas, recite, šta je pokrivala 1. vojna oblast u to vreme, dakle
3 1991. godine u novembru mesecu?

4 O: Prva ob... vojna oblast je pokrivala najveću teritoriju, centralni deo...
5 centralni deo zemlje, tako da je negde graničila se na zapadu sa linijom dokle
6 je prethodnoj organizacijskoj i formacijskoj strukturi što je pripadala 7.
7 armiji - znači, 7. armija kompletna ušla u... u sastav 1. vojne oblasti - a sve je
8 išla od Đerdapa pa severno od... s... p... od Đerdapa pa severno... od Paraćina pa sve
9 do Kosova... Kosova i Metohije.

10 P: A na zapad, dokle je išla 1. vojna oblast? Kažite geografski, ne
11 dokle je pre -

12 O: Pa... pa, geografski tačno ne mogu da povučem liniju, ali je to od
13 Virovitice je krenula - to je strateški pravac - otud je krenula, i taj pravac
14 je praćen sve do... preko Karlobaga do mora.

15 P: Do mora, dobro. Da li je, znači, 1. ovna... vojna oblast pokrivala deo
16 teritorije Srbije, deo teritorije Hrvatske i deo teritorije Bosne i Hercegovine?

17 O: Jeste.

18 P: Dakle, 1. vojna oblast nije bila ni na kakav način locirana u okvire
19 bilo kojih administrativnih granica nijedne tadašnje republike u SFRJ?

20 O: Reorganaj... reorganizacija vojska, upravo je taj smisao imala tada, da
21 se to izbegne, republičko organizovanje i vojske, nego eksteritorijalno u odnosu
22 na republike.

23 P: Dobro. Dakle, 1. vojna oblast je pokrivala i sve ove... sve ove... sva
24 ova mesta koja su ovde nabrojana u ovom pregledu, a koja se odnose na Baranju,
25 na... na istočnu Slavoniju, itd.?

26 O: Jeste.

27 P: Dobro. E sada, molim Vas, recite da li je republika, odnosno

28

29

30

1 republička vlast imala bilo kakvu nadležnost u pogledu komandovanja
2 Teritorijalnom odbranom?

3 O: Nikakvu nadležnost republička vlast nije imala. To je bilo... oružane
4 snage su bile jedinstvene i bile su pod komandom saveznog sekretara za Narodnu
5 odbranu.

6 P: Dobro. Da li je republička ili pokrajinska vlast... Da... da... da... da... da
7 se vratimo prvo - da li je postojao štab Teritorijalne odbrane Vojvodine?

8 O: Jeste, postojalo je štab.

9 P: Da li je postojao štab Teritorijalne odbrane Srbije?

10 O: Jeste.

11 P: Da li je postojao štab Teritorijalne odbrane Kosova?

12 O: Jeste.

13 P: Ko je imenovao komandante tih štabova?

14 O: Komandante štabova je savezni sekretar imenovao.

15 P: Da li je Republika Srbija ili Vojvodina, na primer - evo, uzmimo na
16 primer Vojvodinu - imala ovlašćenja da imenuje komandante štabova Teritorijalne
17 odbrane za Srbiju ili Vojvodinu?

18 O: Nije imala navi... ovlašćenja.

19 P: Da li je imala ovlašćenja da komanduje tim snagama?

20 O: Ne, komandovanje je jedinstveno rešeno. To n...nije nikakvu nadležnost
21 imala.

22 P: Da li je u ovom konkretnom slučaju na koji se odnosi ovaj pregled -
23 znači, ne u konkretnom slučaju, u to konkretno vreme - da li su te sve jedinice
24 Teritorijalne odbrane bile pod komandom JNA ili pod bilo kakvom komandom
25 republike Srbije?

26 O: Isključivo pod komandom Jugoslovenske narodne armije.

27 P: Hvala, generale. Gospodin Nice je rekao, da li Vam je poznato da sam

28

29

30

1 ja sklonio u Daytonu sa dnevnog reda Kosovo. Da li je Vama poznato da... d...da... d...
2 da... da Kosovo nikad nije bilo na dnevnom redu u Dayton... dejtonskih pregovora?

3 O: Jeste. Kol'ko ja znam, to je tačno.

4 P: Hvala. Gospodin Nice je ustvrdio da svi koji su postavljeni bili su
5 Srbi, u ono vreme pred rat i u toku rata. Šta ste Vi po nacionalnosti, generale?

6 O: Ja sam po nacionalnosti Mađar.

7 P: Hvala, generale. Postavljana su pitanja u vezi sa -

8 G. NICE: [simultani prevod] To nije ono što sam ja pitao. Ja, naravno,
9 znam da je ovaj svjedok po nacionalnosti Mađar, to se vidi u mnogim dokumentima
10 i takođe se vidi da je optuženi o tome govorio. Ja sam samo pitao svjedoka, u
11 vezi sa tabulatorima koje je on uveo, da li su tu bili postavljeni sve Srbi na
12 funkcije, a on je rekao "da".

13 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Izvolite, nastavite, gospodine
14 Milošević.

15 G. MILOŠEVIĆ:

16 P: Generale, gospodin Nice Vam je stavio... predočio jedan akt koji je
17 poslat od strane Uprave za odbranu Priština, Vama na ličnost. Piše: "Savezno
18 ministarstvo za odbranu, Sektor za Civilnu odbranu, na ličnost general-
19 potpukovnika Geze Farkaša." Sećate se tog akta?

20 O: Jeste.

21 P: Molim Vas, pročit... je l' ga imate pred sobom ili...

22 O: Nemam, nemam.

23 P: ...mogu da Vam pročitam?

24 O: Dobro. Ovde oni kažu, na početku: "Našim aktom zahtevali smo od
25 komande 3. armije da nam obezbedi naoružanje i municiju za sve jedinice koje
26 odeljenja i odseci na teritoriju Autonomne pokrajine Kosova i Metohije formiraju
27 i razvijaju" - za sve koje se formiraju i razvijaju - "i to..." -

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Dokazni predmet 248.

2 G. MILOŠEVIĆ:

3 P: "...i to" - i tu su stavljene dve tačke - "odredi Civilne odbrane,
4 jedinice veze, Civilna zaštita."

5 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Dokazni predmet 248.

6 G. MILOŠEVIĆ:

7 P: Da li je tu isključivo reč o legalnim organima, u skladu sa zakonom
8 koji postoji - jedinicama, dakle, Civilne odbrane, Civilne zaštite, jedinica
9 veze, i tako dalje?

10 O: Apsolutno je reč o tome, i za sve njih postojale su formacije, lične
11 i materijalne, znači -

12 P: I sada... Dobro, da... da štedimo vreme.

13 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Milošević, morate izbjegći
14 sugestivna pitanja.

15 OPTUŽENI: Da li je sugestivno pitanje da li su jedinice Civilne odbrane,
16 Civilne zaštite i jedinice veze legalni... legalne jedinice predviđene zakonom?
17 Pitam svedoka jesu li predviđene zakonom takve jedinice, i onim odlukama -

18 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Dajte da idemo dalje.

19 G. MILOŠEVIĆ:

20 P: Dalje se kaže -

21 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Ja mislim da to nije taj dokument, ali
22 idemo dalje.

23 G. MILOŠEVIĆ:

24 P: Dalje se kaže: "Navedeno naoružanje biće isključivo čuvano u
25 magacinima Vojske Jugoslavije." I onda se - da ne čitam dalje - kaže где, u
26 kojim magacinima kojih jedinica Vojske Jugoslavije.

27 O: Jeste, to je tako regulisano.

28 P: Da li se... da li ovo znači da se to naoružanje, koje se traži za te
29 legalne jedinice, ni njima neće izdavati bez naređenja koje može da usledi samo
30 ako je to neophodno?

1 O: Jeste.

2 P: Da li piše u poslednjem pasusu: "Napominjemo da će dalje aktivnosti
3 na izvršenju, distribuciju i indivieu..dualnom /sic/ zaduženju vojnih obveznika
4 isključivo zavisiti od Vaših naredbi, ukoliko dođe do aktiviranja mobilizacionih
5 planova."?

6 O: Jeste, ja se -

7 P: Dakle, da li se to izdaje samo ako se dođe do aktiviranja -

8 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Gospodine Miloševiću, prevodioci
9 imaju problema da Vas slijede bez dokumenta.

10 Gospodine Prendergast, pokušajte da nađete posljednji paragraf na
11 posljednjoj stranici.

12 G. MILOŠEVIC:

13 P: Da li je... da li je, generale Farkaš, ovde, da se radi isključivo o
14 naredbi: "Ukoliko dođe do aktiviranja mobilizacionih planova, koji su izrađeni i
15 verifikovani od odeljenja odbrane centra za Civilnu odbranu" - to sve ovde piše
16 što sam Vam pročitao?

17 O: Jeste. Upravo je to tako bilo regulisano.

18 P: Gospodin Nice je pitao a što se tu... što tu taj sastav, u t... u tom
19 slučaju, civilno stanovništvo dobija... dobija ovo oružje.

20 O: Pa, civilno stanovništvo dobija - ovde se vidi, iz ove naredbe,
21 odnosno odgovora na moju naredbu - jedino u slučaju mobilizacije. To sam
22 pokušavao ovde da objasnim.

23 P: A da li, recite mi, molim Vas, da li u slučaju mobilizacije to
24 civilno stanovništvo prestaje da bude civilno stanovništvo?

25 O: Pa, apsolutno. Oni su vojni obveznici i kad se mobilišu onda su
26 pripadnici vojske.

27 P: E sada mi recite - pošto Vas je gospodin Nice pitao da li ste imali u
28 vidu, ako se oni mobilišu, a da su oni nabijeni mržnjom - da li ste vi smatrali
29 da je srpsko i crnogorsko, i razno drugo nealbansko stanovništvo, nabijeno

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 mržnjom prema Albancima - da ostavimo na stranu ovaj rasistički prilaz njegovog
2 pitanja - da li ste smatrali i da li se smatralo da su nabijeni mržnjom prema
3 Albancima?

4 O: Nismo smatrali da su nabijeni mržnjom, nikako. Mislim, ta tema nije
5 ni postavljena bila u na... u tom obliku, da l' su nabijeni il' nisu.

6 P: A... a -

7 O: Nisu nabijeni, nisu nabijeni na... nisu... nismo imali primer takvih da
8 su tako reagovaloi /sic/ u... u... u sistemu rukovođenja sa njima, i komandovanja.

9 P: Dobro. Recite mi, generale, da li postoji bilo kakav akt, ili propis,
10 ili načelo po kome lokalno stanovništvo ne treba da se mobiliše?

11 O: Ne. Nasuprot tome, postoji zakonska obaveza u kategorijama
12 stanovništva ko i koje strukture se mobilišu, i prema godišnjoj starosti i prema
13 stručnosti.

14 P: A da li je pravilo da se u jedinice Civilne zaštite i Civilne odbrane
15 upravo mobiliše lokalno stanovništvo?

16 O: Normalno, to je... to je osnovna... osnovni princip mobilizacije, jel
17 civil... z... Civilna zaštita treba da deluje na prostoru koji poznaće, a Civilna
18 odbrana, takođe, u s... okviru svojih opština, sela, i tako dalje.

19 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ako sam Vas dobro shvatio, general-
20 pukovniče, to nije novo pravilo?

21 SVEDOK: Ne, to je... nije pravilo, nego to je zakonska materija gde se
22 razrađuje, stanovništvu je i vojna obaveza, materijalna obaveza i o... radna
23 obaveza. To su tri kategorije u čemu civilno stanovništvo učestvuje. U prve dve
24 se učestvuje lično; znači, oni se mobilišu i to prioritetno u vojsci... u vojsku,
25 onda u... u... u jedinice MUP-a i u jedinice Civilne zaštite, a ostalo vojno
26 sposobno stanovništvo se je u ostale strukture civilne od... recimo, Civilne
27 odbrane.

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodioču, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioča na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1   SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Suština je u tome da je taj zakon
2 postojao prije rata?

3   SVEDOK: Jeste, postojalo je. Postojalo je, na bazi tog Zakona o odbrani
4 su izrađene i formacije i čitava struktura, i ove što smo ovde spominjali, to je
5 o... na osnovu tog zakona je rađeno.

6   SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, gospodine Milošević, izvolite
7 nastavite.

8   G. MILOŠEVIĆ:

9   P: Gospodin Nice je tvrdio da je policija Republike Srbije bila
10 "militarizovana". Da li Vi, kao školovan general, možete da potvrdite taj njegov
11 stav da je policija u Republici Srbiji bila "militarizovana"?

12   O: Pa, ja sam to i pitao, šta on podrazumeva pod tim. Ja to ne mogu da
13 potvrdim.

14   P: Gospodin Nice Vam je predložio neki dokument Vlade Srbije i Crne Gore,
15 iz koga proizilazi da nije... on je tvrdio da ne postoji institucija Štab Vrhovne
16 komande. Da li je neko izmislio Štab Vrhovne komande ili je Štab Vrhovne komande
17 u ratu... ustvari, Generalštab u ratu prerastao u Štab Vrhovne komande?

18   O: Jeste. To je tako. Znači, sa određenim pomeranjima i... i... ve...
19 smanjenjem brojnog stanja Generalštaba - Generalštab u miru je veća masa ljudi,
20 a ratu ona se smanjuje, i to je razlika u formaciji - znači, postoji formacija
21 Generalštaba u ratu, a... i onda kada dođe do ratnog stanja, onda se više ne zove
22 Generalštab, nego komand... vr... vrhovni štab odbrane.

23   P: Štab Vrhovne komande?

24   O: Štab Vrhovne komande.

25   P: Dobro. Da li je to tu... tu, taj naslov "Štab Vrhovne komande" neko

26

27

28

29

30

1 izmislio ili je on zasnovan na propisima?

2 O: To je zasnovan na propisima, i svi dokumenti u toku rata su tačno
3 nose naziv i potpis, i regularno ušli u dokumentaciju.

4 P: Ja se neću baviti pozadinom ovoga što je napisano u tom aktu koji je
5 citirao gospodin Nice. Želeo sam samo da ustanovimo da li je to neka izmišljena
6 institucija - Štab Vrhovne komande. Generale, postavili su Vam pitanja o
7 zajedničkoj komandi. Vi ste rekli da je to bio oblik koordinacije, ja Vas o tome
8 neću više pitati. Da li je taj oblik koordinacije na bilo kakav način narušavao
9 jedinstveni lanac komandovanja u Vojsci Jugoslavije?

10 O: Nikako. O tom... tom... tom jednostavno nema mogućnosti, da narušava
11 lanac komandovanja. To je jasno definisano i to... to nije bilo jednostavno moguće
12 da... da se m... m... tako nešto desi, pogotovo u ratu.

13 P: Dobro. Generale, gospodin Nice je pomenuo, u vezi sa svedočenjem
14 generala Vasiljevića, da su predstavnici vojske na tom sastanku kod mene, 17.
15 marta, izneli nekih... podatak o nekih 800, a Vi ste govorili da su predstavnici
16 vojske govorili od podatku od nekih dvesta i nešto, a predstavnici policije o
17 podatku o trista i nešto. Da li je iko pominjao podatak od 800?

18 O: Ne, na tom sastanku c... te dve cifre su bile u... u... u opticaju samo.
19 Oko 200 učinjen...no od... sa naše strane, i 300 od policije.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govorik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1 P: Dobro. Molim Vas, u vezi sa stavovima koje sam ja imao, da li je
2 bilo... d... šta je bilo rečeno, šta činiti sa onima koji su izvršili ta krivična
3 dela?

4 O: Pa, decidno je rečeno da odma' trenutno ih uhapsiti i staviti u
5 sudsku proceduru, bez čekanja. To je bio decidan, izričitan /sic/ Vaš stav i
6 naređenje.

7 P: Dobro. Vi ste rekli u... o... pred kraj odgovora, u vezi sa pitanjima
8 koja su Vam postavljana o... o materijalima g... e... e... generala Gojovića, da je
9 Ojdanić odmah naredio generalu Gojoviću da ustanovi u kom se stepenu nalazi
10 procedura, pa niste bili dovoljno jasni o kakvoj proceduri mislite, u vezi sa
11 ovim zločinima koji su učinjeni.

12 O: Pa, u... p... o proceduri, pre svega, da... gde se nalaze predmeti. Da l'
13 je to predato... o... jednostavno, da Gojović nalazi pregled gde se nalaze, kol'ko
14 trenutno sna... z... znamo za takve... takvih dela i u kakvom su stanju ti predmeti,
15 gde se nalaze, u kojom su fazi rešavanja. Da l' je to još u fazi istrage, da l'
16 je to u fazi predistražnih radnji, da l' je to u fazi suđenja ili već su
17 presuđene slučajevi ili, ako nisu iz naše nadležnosti, da li su predate
18 nadležnim sudskim organima.

19 P: Dobro. Bez obzira, znači, u kojoj fazi, da li se u svim tim
20 varijantama koje ste sad izneli radilo o proceduri krivičnog gonjenja počinilaca
21 krivičnih dela na Kosovu i Metohiji?

22 O: Apsolutno. To je bio apostrofirano da se to... to je svrha svega toga
23 da se to izvrši analiza, i onda da se podstrekne brzo rešavanje tih problema.

24 G. NICE: [simultani prevod] Ne znam da li je optuženi završio, ali jedna
25 stvar je dokument koji je optuženi pomenuo - to je podnesak Srbije i Crne Gore -

26

27

28

29

30

1 ja nisam tražio da se uvede taj dokument jer je on već pred Sudom, ali on je
2 pogrešno tumačio ono što se kaže u dokumentu. U dokumentu se ne negira
3 postojanje Štaba Vrhovne komande, već se negira postojanje Vrhovne komande.

4 OPTUŽENI: Ja moram da kažem da to ne razumem, šta se negira, šta se ne
5 negira. Ja sam jasno postavio pitanje generalu da li je neko izmislio izraz
6 "Štab Vrhovne komande" ili je on zasnovan na propisima, i on je na to dao
7 odgovor.

8 G. MILOŠEVIĆ:

9 P: Generale, gospodin Nice Vam je postavio pitanja u vezi nekakvog
10 navodno... navodne izjave pred sudom nekadašnjeg načelnika Državne bezbednosti
11 Radomira Markovića, kako je bio neki sastanak kod mene u kome je naređeno da se
12 sklanjaju leševi. Da li je lava... Vama poznato da Radomir Marković nikakvu takvu
13 izjavu nije dao pred sudom?

14 G. NICE: [simultani prevod] Ne, ne. To nije moguć oblik pitanja. Ja
15 mislim da sam ja svoje pitanje zasnovao na okolnostima koje su već iznesene pred
16 ovo Vijeće.

17 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Da, gospodine Miloševiću, ovo
18 posljednje pitanje nije dopušteno. Preformulišite ga ili predite na drugu temu.

19 G. MILOŠEVIĆ:

20 P: /nečujno/ ...je Vama poznato, iz svega što je u vezi s tim objavljeno,

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 da je Radomir Marković tu tvrdnju koju je izneo gospodin Nice porekao i ovde u
2 s... u... u... u svedočenju pod zakletvom, i na sudu u Beogradu, i pred Anketnim
3 odborom Skupštine Jugoslavije?

4 O: Ja sad moram da se prisetim toga. Što se onih prethodnih, znači, pred
5 skupštinom i pred sudom, čini mi se da je to tačno. Ne bi' mogao sad tačno da se
6 p... po... prisetim šta je on sve ovde izjavio, tako da -

7 P: Da li Vam je... su Vam poznate njegove izjave da je bio izlagan torturi
8 i obećanjima s druge strane?

9 O: To mi je poznato, to je -

10 G. NICE: [simultani prevod] Kako to može da bude relevantno ili od
11 koristi? Želio bih samo da podsjetim Vijeće da se pitanjem ove izjave Vijeće
12 bavilo na osnovu iskaza koji je dao sam Marković i načina, takođe, na koji je
13 uzeta izjava, i sve smo to čuli ovdje pred Vijećem, tako da ova pitanja ni na
14 koji način ne mogu pomoći Vijeću, nisu relevantna, i vjerovatno su i
15 neprihvatljiva.

16 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Ja se slažem, u cijelosti se slažem.
17 Gospodine Milošević, predite na drugu temu. U svakom slučaju, mi smo prošli
18 vrijeme kada smo trebali da završimo sa radom, pa pokušajte da što prije
19 završite svoje dodatno ispitivanje, imajući na umu zdravlje ovog svjedoka.

20 OPTUŽENI: Hvala, završio sam, gospodine Robinson.

21 Hvala, generale.

22 SUDIJA ROBINSON: [simultani prevod] Hvala, gospodine Milošević. Hvala,
23 gospodine Milošević.

24 Dozvolite samo da kažem da dokumenti koje je ponudio gospodin Nice na
25 kraju unakrsnog ispitivanja se uvode kao dokazni predmet 921, tabulator 10.

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisu na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.

1   General-pukovniče, ovim je završeno Vaše svjedočenje. Hvala Vam što ste
2   došli u Hag da svjedočite. Sada možete ići, a mi nastavljamo sa radom sutra u
3   9.00 sati ujutro.

4   SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite, molim.

5   ... Sednica završena u 14.05h.

6   Nastavak zakazan za petak,

7   11.11.2005. u 09.00h.

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

četvrtak, 10.11.2005.

Predmet br. IT-02-54-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zapisa na jeziku regionala, načinjenog tokom sudskega postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na sudenju koristeni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o izvornom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govorik na sudenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioča na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena s transkriptom na engleskom jeziku.